
Minimumkövetelmények, alsó tagozat

1. évfolyam magyar irodalom:

- Tisztán, érthetően beszéljen.
- Értse meg az egyszerű utasításokat, szóbeli közléseket.
- Alkalmazza a köszönés, megszólítás, kérés tanult nyelvi fordulatait.
- Legyen képes a hang és a betű biztos felismerésére.
- Ismerje a magyar nyomtatott abc kis, - és nagybetűit, helyesen alkalmazza azok kapcsolását olvasástechnikai szempontból.
- Ismert tartalmú és gyakorolt rövid szöveget felkészülés után szótagolással vagy lassú folyamatossággal olvasson fel.
- A mondat végét szünettel jelezze.
- Olvasási hibáit segítségadással javítsa.
- Segítségadással számoljon be olvasmányai tartalmáról, olvasásélményeiről.
- Az olvasmányok tartalmát néma olvasás után értse.
- Legyen képes a tartalomra irányuló kérdéseket megválaszolni, egyszerű feladatokat megoldani.

1. évfolyam, magyar nyelv

- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan írjon, és törekedjék a rendezett írásképre
- Ismerje és nevezze meg a betűelemeket.
- Ismerje és használja a magyar ábécé kisbetűinek írott alakját.
- Rövid szavakat, szókapcsolatokat és mondatokat másoljon írott és nyomtatott mintáról is.
- Tudjon leírni kiejtéssel megegyező rövid (2-3 szótagból álló) szavakat.
- Tollbamondás után írjon szavakat, szószerkezeteket.
- Ismerje az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját. A begyakorolt és leggyakrabban használt szavakban alkalmazza helyesen.
- Tapasztalati úton tudja megkülönböztetni a szöveget, a mondatot, a szót, a szótagot, valamint a hangot és a betűt.
- Tudja a szavakat szótagokra bontani.

2. évfolyam magyar irodalom:

A tanuló képes legyen:

- ismert típusú írott utasítások megértésére, végrehajtására;
- kérdésekre adott válaszok értelmes megfogalmazására;
- a mindennapi érintkezés nyelvi formáinak alkalmazására, udvarias viselkedésre;
- a tanult memoriterek szöveghű elmondására; /József Attila, Móra Ferenc, Weöres Sándor, Petőfi Sándor versei/
- szavak, szószerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasására;
- olvasmányok tartalmának elmondására tanítói kérdésekre;
- felismerni a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítani a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust, és annak megoldását;

- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdések megfogalmazására, véleményalkotásra;
- tartalmilag tisztázott és megértett szöveg felkészülés utáni felolvasására. A felolvasott szöveg mondatokra tagolására: szünettartás, levegővétel;
- 8-10 soros, a tanulóknak ismert témájú szöveg önálló megismerésére, megértésének igazolására kérdések megválaszolásával;

2. évfolyam magyar nyelv:

- Írása legyen rendezett, a betűket olvashatóan alakítsa és kapcsolja egymáshoz.
- A tanuló legyen képes:
 - az írott kis és nagybetűk nyelvi jeleinek felismerésére, helyes használatára
 - az ábécérend ismeretére, egyszerűbb betűrendbe sorolásra
 - hosszú magán- és mássalhangzók fölismerésére a beszédben;
 - a hosszú hangok jelölésére az írásban.
- Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat begyakorolt szókészlet körében.
- Legyen képes rövid, fonetikusán írandó szavak hibátlan lejegyzésére tollbamondás útján, a kiejtéstől eltérőkére másolással.
- Tollbamondás után tudjon rövid mondatokat írni.
- Másoláskor ne vétsen írástechnikai hibát.
- Szövegminta alapján képes legyen felismerni és kijavítani hibáit.
- Tudjon legalább 10-10 (összesen 20) gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szót (egy- vagy kétagú szavak) helyesen leírni.
- 10 – 15 db „tj”, „lj”, „dj”, „nj”, „dt”, „ts” betűkapcsolatból származó összeolvadást vagy hasonulást tartalmazó szó megfigyelés utáni helyes leírására
- a mondatok nagybetűvel való kezdésére, szavakra tagolására;
- a szavak elválasztására a szótagolás szabályai szerint.
- Ismerje fel a beszélői szándék szerint a kijelentő és kérdő mondatokat.
- Alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.

3. évfolyam magyar nyelvtan:

A tanuló képes legyen:

- szavak betűrendbe sorolására, a megismert szabályok alkalmazására digitális felületen való kereséskor is;
- a tanult tulajdonnevek nagybetűvel való kezdésére;
- az időtartam helyes jelölésére a begyakorolt esetekben;
- egyszerű szavak elválasztására önállóan;
- 20 - 25 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kétagú szavak) helyes leírására
- a korosztály szókincsében megtalálható, a kiejtésnek megfelelően írandó szavak helyes rögzítésére;
- a szöveg mondatokra tagolására; a mondatkezdés- és zárás helyes jelölésével;

- Ismerje fel a beszélői szándék szerint a mondatfajtákat.
- Alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a mondatfajtaánál.

Legyen képes:

- az élőlények, tárgyak és gondolati dolgok megnevezésére szolgáló szavak felismerésére
- több hasonló élőlény, tárgy, gondolati dolog nevének helyesírására
- a tulajdonságot és mennyiséget jelölő szavak felismerésére
- a cselekvést jelölő szavak felismerésére Szövegalkotás:

Legyen képes:

- gondolatainak, érzelmeinek, véleményének életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban való megfogalmazására;
- egyéni képességeinek megfelelően szövegek írásban történő megalkotására;
- meglévő szókincsének aktivizálására;
- az időrend megtartására események leírásakor;
- megadott szempontok alapján rövid mese írására, kiegészítésére vagy átalakítására, vázlat készítésére
- írásmunkák elvégzésére olvashatóan, tetszetős formában, az íráshasználathoz szükséges tempóban;
- az önálló írásbeli munkák javítására tanítói segítséggel.

3. évfolyam magyar irodalom:

A tanuló képes legyen:

- fél oldal terjedelmű ismeretterjesztő vagy egy oldal terjedelmű szépirodalmi olvasmány önálló (néma) olvasására,
- ismert szöveg felkészülés utáni érthető, tagolt felolvasására
- tiszta artikuláció (az egyéni adottságok figyelembevételével), a helyzetnek megfelelő hangerő alkalmazására
- egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondására néhány összefüggő mondattal;
- a témával kapcsolatos kérdések, válaszok megfogalmazására;
- megnevezni az olvasmányok szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait; azonosítani a történet idejét, helyszíneit és cselekményelemek sorrendjét helyesen megállapítani
- a cím és szöveg közötti összefüggéseket felismerni
- a szövegértés bizonyítására feladatok megoldására;
- digitális források használatára;
- ismert feladattípusok utasításának önálló megértésére, elvégzésére
- könyvek, digitális tartalmak használatára ismeretek szerzéséhez;
- szabadon választott memoriterek szövegű, helyesen tagolt előadására;

4. évfolyam magyar irodalom:

- Felkészülés után folyamatosan, érthetően és értelmezően olvasson fel ismert szöveget.
- Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján, legyen képes a szöveghez kapcsolódó egyszerűbb feladatok megoldására.
- Mondja el az olvasottak lényegét. Kérdések segítségével tagolja a szöveget.
- Tudjon vázlatot írni tanítói segítséggel.
- Ismerje fel az olvasott alkotásokat. Az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, néhány összefüggő mondattal mondja el.
- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- Ismerjen és alkalmazzon néhány digitális olvasási technikát.
- Fogalmazza meg, és néhány érveléssel támassza alá saját álláspontját.
- Értse meg a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektáljon.
- Legyen képes egyszerűbb olvasási stratégiák alkalmazására: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás
- Legyen képes egyszerűbb grafikus szervezők valamelyikének alkalmazására a szöveggel kapcsolatban. Pl. fűrtábra, T-táblázat, Venn- diagram, fogalomtáblázat, kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter-térkép, történetpiramis
- Legyen képes a tartalomnak megfelelően elmondani a tanult verseket, szövegrészeket.
- Ismerjen és értsen néhány egyszerű és gyakori szólást, szóláshasonlatot, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát;
- Hibáit tudja javítani tanítói minta alapján.

4. évfolyam magyar nyelv:

- Biztosan ismerje a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe soroljon, a megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- Ismerje az ábécét. A magán-és mássalhangzók időtartamát helyesen jelölje a begyakorolt esetekben.
- Legyen képes 20-25 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kétagú szavak) helyes leírására.
- Legyen képes 15-20 „tj”, „lj”, „dj”, „nj”, „dt”, „ts” betűkapcsolatból származó összeolvadást vagy hasonulást tartalmazó szó helyes leírására
- A mondatokat és a tulajdonneveket a tanult esetekben nagybetűvel kezdje.
- A mondatfajtákat nevezze meg, a mondatvégi írásjeleket helyesen válassza meg.
- Az élőlények, tárgyak és gondolati dolgok megnevezésére szolgáló szavakat ismerje fel.
- Több hasonló élőlény, tárgy, gondolati dolog nevének helyesírásában alkalmazza a kisbetűs kezdést.
- A tulajdonnevek csoportjait, helyesírását ismerje.
- A tulajdonságot és mennyiséget jelölő szavakat ismerje fel, helyesírásukban helyesen alkalmazza a toldalékolást.
- A tulajdonságot és mennyiséget jelölő szavak fokozott alakjait ismerje.

- A keltetés egyszerű alakjának leírására legyen képes.
- A cselekvést jelölő szavakat ismerje fel, különböztesse meg a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket;
- Helyesen alkalmazza a cselekvést jelentő szavakat a cselekvést végző személy száma és személye szerint.
- A megfigyelt igekötős igéken ismerje fel és értelmezze az igekötő jelentésmódosító szerepét.
- Az igekötőt és az igét helyesen írja le, ha az igekötő közvetlenül a hozzá tartozó ige előtt vagy után áll.
- A tanult csoportokba tartozó szavak toldalékos alakjait is hibátlanul írja le, önállóan vagy tanítói segítséggel.
- A szavakat pontosan válassza el a begyakorolt szókészletben. Szövegalkotás:
- Legyen képes megadott szempontok alapján rövid mesét írni, kiegészíteni vagy átalakítani, vázlatot készíteni.
- Helyesen alkalmazza a szóbeli és írásbeli szövegalkotásában az idő kifejezésének nyelvi eszközeit.
- Legyen képes tanítói segítséggel megadott rímpárokból különböző témákban 2-4 soros verset alkotni.
- Legyen képes rövidebb szövegeket alkotni. (pl. hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg, elektronikus levél).

MATEMATIKA

1.évfolyam

Számok olvasása, írása a 20-as számkörben.

- Számfogalom, számok tulajdonságai, biztos számlálás a 20-as számkörben (páros, páratlan, számszomszédok).
- Hozzátevés, elvétel megfogalmazása szóban, lejegyzése művelettel.
- Összeadás, kivonás, bontás, pótlás a 20-as számkörben.
- Összefüggések: több, kevesebb, egyenlő megfogalmazása, lejegyzése, relációs jelek alkalmazása.
- Nyitott mondatok megoldása.
- Szabályjátékok megoldása.
- Méter, deciméter, liter, deciliter mennyiségek értelmezése.
- Szöveges feladatok értelmezése, megoldása, válasz megfogalmazása.
- Síkbeli alakzatok megkülönböztetése, alak megnevezése, csoportosítása (logikai készlet).

2. évfolyam

- Számok helye a számegeyenesen, nagyság szerinti sorrendje.
- A számok néhány tulajdonságának ismerete: adott szám jellemzése a megismert tulajdonságokkal.
- A számok közötti kapcsolatok felismerése.
- Alapműveletek (összeadás, kivonás, szorzás, részekre osztás, bennfoglalás, maradékos osztás) értelmezése kirakással. Műveletek megoldása szóban.
- A szorzótáblák biztonságos ismerete.

- A számok közötti kapcsolatok műveletekkel történő megjelenítése.
- Tagok felcserélhetőségének ismerete.
- Fordított műveletek alkalmazása.
- A műveletek közötti kapcsolatok felismerése.
- Állítások megfogalmazása tevékenységről, rajzról.
- Állítások igazságának megítélése.
- Nyitott mondat kiegészítése igazzá tévése.
- Nyitott mondat készítése ábráról.
- Szöveges feladatok értelmezése, megoldása: lejegyzés (ábrázolás), műveletek kijelölése, számolás, ellenőrzés, válasz megfogalmazása.
- Adott szabályú sorozat folytatása.
- Élek, csúcsok, lapok felismerése, számbavétele a kocka és a téglatest esetében.
- Síkidomok létrehozása másolással, megadott egyszerű feltétel szerint.
- Gyakorlati mérések a tanult egységekkel.
- A tanult szabványmértékegységek ismerete.

3. évfolyam

Tudjon elhelyezni elemeket egyszerű tulajdonságú halmazokba.

- Ismerje az alaphalmaz, részhalmaz fogalmát.
- Állapítsa meg egyszerű sorozatok szabályát, kis segítséggel tudja folytatni az elkezdett sorozatot.
- Tudjon megfogalmazni igaz-hamis állításokat, állítások igazságát eldönteni;
- Tudjon egyszerű nyitott mondatok igazsághalmazát megkeresni véges alaphalmazon.
- Értelmezzen egyszerű szöveges feladatokat, segítséggel.
- Tudja az adatokat lejegyezni, megoldási tervet készíteni.
- Tudjon biztosan tájékozódni az 1 000-es számkörön belül.
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint.
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.
- Ismerje a számok egyes, tízes, százás szomszédjait, tízesekre, százásokra kerekített értékét.
- Tudja értelmezni, eszközzel elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást.
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal.
- Legyen jártas az írásbeli műveletek elvégzésében 1 000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű szorzóval).
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén.
- Tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.
- Ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat, nevezze meg néhány tulajdonságukat.
- Tudjon előállítani síkidomokat tevékenységgel.
- Ismerje és használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során.
- Tudjon megoldani egyszerű számfeladatokat a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc).
- Kísérletek, játékok alapján a lehetséges esetek keresésére.

- Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos események eldöntésére egyszerűbb esetekben.
- Események bekövetkezésének megfigyelése, lejegyzése kis segítséggel.
- Igaz, hamis állítások felismerése, szétválogatása.

4. évfolyam

Legyen biztos számfogalma tízezres számkörben.

- Tudjon tízezres számkörben számokat képezni, bontani.
- Tudjon helyiérték szerint számokat leírni, olvasni.
- Meg tudja határozni a tízes, százás, ezres számszomszédokat.
- Tudjon számokat kerekíteni tízesre, százásra, ezresre.
- Képes legyen egyszerű sorozatok szabályának felismerése és sorozat folytatására.
- Képes legyen négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban.
- Ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát.
- Alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok illetve tényezők felcserélhetőségét.
- Ismerje a műveleti sorrendet és alkalmazza a négy alpművelet körében.
- Alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein.
- Képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, számolás, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával.
- Tudjon egyszerű szöveges feladathoz tartozó számfeladatot alkotni és ezzel a szöveges feladatot megoldani.
- Felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatokat, képes azok folytatására.
- Képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között.
- Tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja.
- Helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell segítségével (hőmérséklet, adósság).
- Képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
- Hosszúság mérése szabványegységekkel.
- Tanult mértékegységeket tudja sorba rendezni és egyszerű számfeladatokat megoldani. (hosszúság, űrmérték, tömeg, idő).
- Képes egyszerű gyakorlati példákban a hosszúság, távolság és idő mérésére.
- Létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget egyszerű módszerekkel, felismeri és megnevezi jellemzőiket.
- Ismeri a kör fogalmát.
- Megérti a test és a síkidom közti különbséget.
- Felismeri és létrehoz kockát és téglateetet, megnevezi jellemzőiket.
- Ismerje a kerület és terület fogalmát.
- Tudjon felismerni egyszerű geometriai alakzatokat. Ismerje a tulajdonságait, tudjon alakzatokat kiválasztani és csoportosítani adott egyszerű szabályok alapján.
- Hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat.
- Képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagram leolvasására.

- Képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, a táblázat adatainak értelmezésére.

Vizuális kultúra

1. évfolyam

- Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok és jellemzők felhasználása az alkotómunka során.
- Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalkotás).
- Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak megfigyelése és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban.
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít.
- Alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz.
- Saját és mások érzelmeit, hangulatait megfogalmazza, egyszerű vizuális eszközökkel megjeleníti.

2. évfolyam

- Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalkotás).
- Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok és jellemzők felhasználása az alkotómunka során.
- Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak megfigyelése és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban.
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít.
- Saját és mások érzelmeit, hangulatait megfogalmazza, egyszerű vizuális eszközökkel megjeleníti.
- Alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz.
- Valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan feldolgozza.
- Időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel megjeleníti.
- Természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművész általa megismert mintakincsének felhasználásával sormintát, mintát tervez.

3. évfolyam

- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti.
- Rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít.

- Valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan feldolgozza.
- Elképzelt történetekhez, irodalmi alkotásokat bemutat, ehhez egyszerű eszközöket készít.
- Saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű vizuális eszközökkel megjeleníti.
- Az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, figyelemfelkeltést szolgáló vizuális közléseket segítséggel értelmez.
- Adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket készít egyénileg vagy csoportmunkában.
- Vizuális munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából elemez, összehasonlít.
- Különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít.
- Gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.
- Alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz.
- Egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez.

4. évfolyam

- Képes a látvány és az ábrázolásközötti különbségek és hasonlóságok felismerésére.
- Képes megjeleníteni jellemző mozdulatokat.
- Adott modelleket képes közvetlen megfigyelés alapján felismerhetően ábrázolni.
- Rendelkezik alapvető színhasználati jártassággal, színismeretekkel.
- Ismerje a média alapvető funkcióit.
- Felismeri a különböző típusú médiaszövegeket, a médiatartalmak között tudatosan választ.
- Valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan fel tudja dolgozni.
- Tárgyalkotás során megismeri és alkalmazza a balesetvédelmi szabályokat.
- Életkorának megfelelő jártassággal és készségszinten alkalmazza az ábrázolási módokat és tanult technikákat.
- Képes tárgyak különböző nézeti rajzának elkészítésére. Tudja a látványnak megfelelően meghatározni a rajzlap helyzetét.

Technika és tervezés

1. évfolyam

- Az anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi vizsgálatok és megfigyelések alapján.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek alakítása.
- Ismeri és alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat.

- Ismeri a háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezzel kapcsolatos veszélyforrásokat.
- Rendet tart a környezetében.
- Törekszik a takarékos anyagfelhasználásra.
- Az elvégzett munkánál használt eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- Ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.
- Aktív, önálló és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

2. évfolyam

- Az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség.
- Rendet tart a környezetében.
- Törekszik a takarékos anyagfelhasználásra.
- Alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálás anyagok, textilek alakítása.
- Az elvégzett munkánál használt eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- Ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.
- Aktív, önálló és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

3. évfolyam

- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Rendet tart a környezetében.
- Törekszik a takarékos anyagfelhasználásra.

4. évfolyam

- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- A tanuló tartsa be a helyes magatartási szokásokat a balesetmentes munkavégzés érdekében.
- Törekedjenek a rend, tisztaság megtartására munka közben.
- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.

- Használati utasítások értő olvasása, betartása.
- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyalkotáskor).
- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készség szintű alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Ének-zene

1. évfolyam

- ismerje és énekelje a tanult népi gyermekjátékokat, mondókákat, népdalokat
- vegyen részt felelgetős éneklés, kérdés-felelet játékokban
- tudjon egyenes testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekelni c'-d" hangterjedelemben.
- különböztesse meg az egyenletes mérőt és a dal ritmusát (nagy testi mozgással, tapsolással, ritmushangszerekkel, dallamhangszerekkel)
- ismerje fel, hangoztassa és tudja írni a negyed és nyolcad pár ritmusokat, a negyed szünetet
- tájékozódjon 2/4-es ütemben, ismerje fel az ütemvonalakat, záróvonalat, ismétlőjelet
- ritmusmotívumokat tudjon hangoztatni ritmustapssal és ritmushangszerekkel
- tudjon elvégezni ritmusolvasást, ritmusfelelgetést, ritmuspótlást, ritmusláncot, ritmusmemoritert
- legyen képes dallam kiemelésére, felismerésére tanult dalokból, egyszerű dallamfordulatok éneklésére (s-m, l-s-m), tanári segítséggel szolmizálva énekelni, kézzel mutatni
- legyen képes dallamkirakón, egyszerű kottában tájékozódni
- gazdagodjon több zenehallgatási élménnyel, melyek a mindennapokhoz, ünnepekhez kapcsolódnak

2. évfolyam

- tudjon a tanuló 20 népdalt és gyermekdalt előadni emlékezetből a kapcsolódó játékokkal c'-d" hangterjedelemben
- képes legyen az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után megtanulni
- legyen képes csoportosan, vagy önállóan, bátran, jó hangmagasságban énekelni
- kreatívan vegyen részt játékokban, feladatokban
- érezze az egyenletes lüktetést, tartsa a tempót, érzékelje a tempóváltást
- ismerje fel és hangoztassa a negyed, nyolcad pár, fél értékű ritmust, a negyed és fél értékű szünet jeleit
- tájékozódjon 2/4-es és 4/4-es ütemben
- ismerje fel a tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) kottaképről (kézzel, betűkotta)
- tudjon ritmusgyakorlatot csoportosan és egyénileg megszólaltatni
- tudjon kézzel, betűkottáról szolmizálni tanári segítséggel
- legyen képes csendben, társaival együtt zenét hallgatni
- szerezzen ismereteket hangszerekről

3. évfolyam

- a tanuló tudjon 30 dalt elénekelni emlékezetből a'-e'' hangterjedelemben több versszakkal
- legyen képes új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról szolmizálva, majd szöveggel megtanulni
- aktívan vegyen részt játékokban, feladatokban
- ismerje a 4/4-es ütemet, az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot, azok szüneteivel és a szinkópát
- legyen képes ritmussort, ritmusvariációt alkotni
- a tanult zenei elemeket (pl.: metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) ismerje fel kottaképről (kézjel, betűkotta)
- olvassa az ismert dalokat kézjelről, betűkottáról
- pontosan és folyamatosan szólaltassa meg a ritmusgyakorlatokat
- tudjon szolmizálni rövid dallamokat kézjelről, betűkottáról, hangjegyről
- különböztesse meg a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől
- tudja megnevezni az ismert hangszertípusokat
- hallás után nevezze meg a megismert kórustípusokat
- figyelmesen hallgassa az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket

2. évfolyam

- tudjon 40 népdalt (több versszakkal), műzenei idézetet emlékezetből a'-e'' hangterjedelemben
- képes legyen az új dalokat hallás után és jelrendszerről megtanulni
- legyenek képesek csoportosan ismert dalokat ritmus osztinatóval énekelni, és egyszerű kétszólamú dalokat, kánonokat megszólaltani
- ismerje a 3/4-es és 4/4-es ütemet, a szinkópát, a nyújtott és éles ritmust
- ismerje fel, írja le, szólaltassa meg a tanult zenei ismereteket (ritmus, dallam, jelzések)
- tudja az ismert dalokat kézjelről, betűkottáról, hangjegyről és emlékezetből énekelni
- képes legyen megkülönböztetni a tekerő, duda, oboa, klarinét, kürt, trombita, üstdob, a gyermekkar, nőikar, férfikar, vegyes kar hangszínét
- tudjon különbséget tenni a szóló és a kórus, szólóhangszer és zenekar hangzása között
- hallgassa figyelmesen a zeneműveket, 4-5 alkotást/műrészletet ismerjen.

Testnevelés

1. évfolyam

A tanuló legyen képes:

- Alakzatok felvételére és változtatására az utasításnak megfelelően;
- A gimnasztikai feladatok teljesítésére utánzással;
- Az alapvető mozgáskészségek (Járás, futás, dobás, kúszás, mászás) elfogadható végrehajtására;
- Tudja szabályozni járását, futását,
- A funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan végrehajtani;

- A támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezzen,
- Tudjon felugrani egy és páros lábról, szökdelni egy és páros lábon,
- A tevékenység céljának megfelelően használja a labdát,
- Rendszeres mozgásos tevékenységeket végezzen a szabadban,
- Ismerjen 2-3 játékot /fogójátékot, szerepjátékot,
- Vízbiztonság, lebegések, merülések végrehajtása

2. évfolyam

A tanuló legyen képes:

- Alakzatok felvételére és változtatására az utasításnak megfelelően. Ismerje az egy- és kétsoros oszlopban, ebből testfordulattal vonalba történő sorakozást, köszöntést, jelentésadást,
- A gimnasztikai feladatok teljesítésére utánzással. 2-4 gimnasztikai gyakorlat ismerete;
- Az alapvető mozgáskészségek (Járás, futás, dobás, kúszás, mászás) elfogadható végrehajtására;
- Egyszerű szabad- és kéziszer gyakorlatok végzésére;
- Kötélhajtást végezni helyben, futás közben, ugrásfeladatot végezni egy és két lábon;
- Felugrani egy és páros lábról, szökdelni egy és páros lábon;
- A támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.
- Célba dobni biztonsággal, javuljon teljesítményük a távolba dobásoknál;
- Ismerjen 2-3 játékot /fogójátékok, szerepjátékok;
- Zenére, ütemezésre járásgyakorlatokat végezni, ritmustartásban;
- Vízbiztonság, lebegések, merülések végrehajtása segítség nélkül.

3. évfolyam

A tanuló legyen képes:

- Vezényszavak ismerete, rendgyakorlatok végrehajtása, a rendgyakorlatok változatos felhasználásával a tanulók tudatos, rendezett mozgása;
- Alapvető gimnasztikai alapformák növelése, határozott alapformájú szabad- és kéziszer-gyakorlatok ismerete, a kar-, törzs-, lábgyakorlatok pontos végrehajtása;
- Elfogadható mozgásminta reprodukálása a rajtolás, futás, ugrás és dobás végrehajtása során;
- Megfelelő kísérletek a kúszás, mászás, támasz és függés feladatainak teljesítésére;
- Vegyen részt örömmel a testnevelési játékokban;
- Járásokat, futásokat végezni, különböző feladatokkal, futni 3-5 percig, gyorsfutást végezni 30-40 m-en;
- A dobás erejének szabályozására;
- A hajítómozdulat helyes végrehajtására;
- Ismerjen talajtorna elemeket, elemkapcsolatokat;
- Végezzen egyszerű támaszugrásokat (pld. svédsekreányen);
- Végezzen függésben gyakorlatokat, egyensúlygyakorlatokat;

- Tudjon esni, változatos terepen (akadálypályán) ügyesen/biztonsággal mozogni;
- Énekes-táncos játékok /kiolvasók, párválasztók, párcserélők, fogyó-gyarapodó, vonulós-kapuzós játékok/ rövid, egyszerű mozgásrendszerű koreográfiák bemutatására.
- Vízbiztonság, lebegések, merülések végrehajtása segítség nélkül, az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszni.

4. évfolyam

A tanuló legyen képes:

- A rendgyakorlatok utasításnak megfelelő fegyelmezett végrehajtására, különböző alakzatok kialakítására;
- Ismerje és értse a szaknyelvet;
- Vegyen részt a közös gimnasztikában. Legyen képes általános hatású, valamint a törzs- és karizomzat erősítő, nyújtó, váll és csípőízületet lazító gimnasztikai jellegű kéziszer-gyakorlatot végezni;
- A támasz-, függő- és egyensúlygyakorlatok teljesítése. Svédsekrenyre dobantóhasználattal felguggolni, függőleges repüléssel talajfogás;
- Mászókötélen 2 - 3 fogással, mászókulcsolással mászni (akár crossfit mászás)
- Ugrás, futás, dobásfeladatok elfogadható végrehajtására,
- Távolugrás rövid lendületszerzéssel ugrógödörbe vagy szivacsdombra;
- Kislabdadobás távolba hármas dobóritmussal;
- Kötetlen futással 3-5 percig futni, gyorsfutást 30-40 m-en /versenyzés/
- Talajtorna elemek (gurulóátfordulások, kézenállás, mérlegállás, tarkóállás) önállóan vagy kis segítséggel;
- Fejlődjön labdaügyességük, koordinációs képességük, labdavezetési gyakorlatok,
- Részvétel a testnevelési és sportjátékokban;
- Rendszeresen végezzenek mozgást szabadban;
- Ritmusgyakorlatok, egyenletes járás közben különböző ritmusképletek tapsolása. Legalább 5 énekes-táncos játék ismerete.
- Rövid, egyszerű mozgásrendszerű koreográfiákat tudjon;
- Vízbiztonság, lebegések, merülések végrehajtása segítség nélkül, az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszni;
- A siker és kudarc sportszerű elviselése.

Etika

1. évfolyam

- Ismerje fel, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítsa saját viselkedésének jellemző elemeit.

Család – Helyem a családban:

- Ismerje fel és nevezze meg a szűkebb és a tágabb családtagjait, a rokonsági szinteket.
- Élje át a különböző családi események fontosságát.

- Értse meg, különítse el a családi és az egyéb ünnepeket, és törekedjen az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni.

Helyem az osztály közösségében:

- Mérje fel az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő vállaljon feladatot a közös munkában.
- Különböztesse meg a tiszteletteljes és sértő közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt, véleményét másokat nem bántó módon fejezze ki.

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban:

- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.
- Ismerjen néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket.

A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében:

- Ismerje fel a természet esztétikus rendjét.

Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére:

- Ismerjen meg többféle, a jelentősebb vallási ünnepekhez kapcsolódó egyházi és kulturális szokást.

2. évfolyam

- Győződjön meg róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a kitűzött célok teljesíthetők.
- Csoportos tevékenységek keretében ismerje fel és jelenítse meg az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül nevezze is meg a saját érzelmi állapotait.
- Ismerje fel, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítsa saját viselkedésének jellemző elemeit.

Család – Helyem a családban:

- Ismerje fel és nevezze meg a szűkebb és a tágabb családtagjait, a rokonsági szinteket.
- Azonosítsa a családi szerep- és felelősségvállalást.
- Élje át a különböző családi események fontosságát.
- Értse meg, különítse el a családi és az egyéb ünnepeket, és törekedjen az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni.
- Ismerje fel a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekedjen ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tegyen.

Helyem az osztály közösségében:

- Mérje fel az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait;
- érdeklődésének és tudásának megfelelően vállaljon feladatot a közös munkában.
- Különböztesse meg a tiszteletteljes és sértő közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt, véleményét másokat nem bántó módon fejezze ki.
- Ismerje fel az együttműködést segítő, vagy akadályozó tevékenységeket és saját szerepét az együttműködésben.

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban:

- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.
- Ismerje fel a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagáljon ezekre.
- Ismerjen néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket.

A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében:

- Ismerje fel a természet esztétikus rendjét.
- Fogalmazza meg személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, tegyen megoldási javaslatot környezetének fejlesztésére.

Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére:

- Ismerje fel az olvasott vagy a hallott bibliai tanításokban és más kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat.
- Ismerjen meg többféle, a jelentősebb vallási ünnepekhez kapcsolódó egyházi és kulturális szokást.

3. évfolyam

- Rövid távú célokat tűzzön maga elé saját tudásának és képességeinek fejlesztése céljából.

Család – Helyem a családban:

- Ismerje a család testi, lelki -védelemmel kapcsolatos feladatait.

Helyem az osztály közösségében:

- Mérje fel az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait, érdeklődésének és tudásának megfelelő vállaljon feladatot a közös munkában.

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban:

- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.

A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében:

- Fogalmazza meg személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt.

Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére:

- Értse meg, értelmezze az európai, a nemzeti kultúra eredetét, forrását.

4. évfolyam

- Győződjön meg róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a gyengeségek fejleszthetők, és teljesíthető, rövidtávú célokat tűzzön maga elé saját tudásának és képességeinek fejlesztése céljából.

Család – Helyem a családban:

- Ismerje a család testi, lelki -védelemmel kapcsolatos feladatait.
- Legyen motivált az őt érintő problémák megoldáskeresésében.
- Saját maga is keressen módszereket a stresszhelyzetben keletkezett negatív érzelmek, gondolatok és tettek kezeléséhez.

Helyem az osztály közösségében:

- Mérje fel az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő vállaljon feladatot a közös munkában.
- Különböztesse meg a sértő és tiszteletteljes közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt;
- saját érdekeit és véleményét másokat nem bántó módon fejezze ki.
- Ismerje fel az együttműködést segítő vagy akadályozó tevékenységeket és saját szerepét az együttműködésben.

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban:

- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.
- Ismerje fel a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagáljon ezekre.

A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében:

- Fogalmazza meg személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, tegyen megoldási javaslatot környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére.
- Ismerje fel az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét.

Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére:

- Azonosítsa az olvasott vagy a hallott zsidó és keresztény bibliai tanításokban vagy más kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat;
- Értse meg, értelmezze az európai, a nemzeti kultúra eredetét, forrását.

Digitális kultúra

3. évfolyam

- Tudja megnevezni a digitális környezet elemeit.
- Ismerjen és tudjon alkalmazni néhány gyermekeknek készített alkalmazást, applikációt.
- Tudjon megnevezni néhány digitális eszközt és azok funkcióit.
- Képes legyen használni digitális eszközöket.
- Képes legyen problémákat megfogalmazni, ismerje a problémamegoldás folyamatát.
- Képes egy, dokumentum létrehozására alkalmas szoftver használatára.
- Ismerje az elkészített produktum mentését, megnyitását.
- Alkalmazza egy megismert rajzolóprogram alapfunkcióit, rajzeszközöket.
- Képes legyen böngészőprogramot megnyitni, ismerje alapfunkcióit.
- Képes legyen értelmezni a személyes adat fogalmát, ismerje annak védelmét.
- Ismerje fel az internetes zaklatást, ismerje a segítségkérés lehetőségeit.
- Ismerjen fel és nevezzen meg egyszerű, hétköznapi algoritmusokat.
- Képes legyen egyszerű algoritmusok modellezésére, megvalósítására.
- Tudjon kódolási tevékenységbe bekapcsolódni.

4. évfolyam

- Tudja megnevezni a digitális környezet elemeit.
- Ismerje az online és offline környezetet, tudja azokat összehasonlítani.
- Ismerjen és tudjon alkalmazni néhány gyermekeknek készített alkalmazást.
- Tudjon megnevezni néhány digitális eszközt és azok funkcióit.
- Ismerje a digitális eszközökkel összefüggő főbb balesetvédelmi szabályokat.
- Képes legyen használni digitális eszközöket.
- Képes legyen problémákat felismerni, megfogalmazni, ismerje a problémamegoldás digitális folyamatát.
- Ismerje a digitális eszközök használatának korlátait.
- Képes legyen dokumentum létrehozására alkalmas szoftver használatára.
- Ismerje a dokumentum módosítási lehetőségeit és alkalmazza is azokat.
- Ismerje az elkészített produktum mentését, megnyitását.
- Alkalmazza már megismert rajzolóprogram alapfunkcióit, rajzeszközeit.
- Képes legyen böngészőprogramot megnyitni, ismerje alapfunkcióit.
- Képes legyen kulcsszavas keresésre, a kapott eredmények hitelességének megállapítására.
- Ismerje a személyes adat fogalmát, ismerje annak védelmét.
- Ismerje fel az internetes zaklatást, ismerje a segítségkérés lehetőségeit.
- Ismerje a mobileszközök alkalmazásának előnyeit és veszélyeit.
- Ismerjen fel és nevezzen meg egyszerű, hétköznapi algoritmusokat.
- Képes legyen algoritmusok lépésekre bontására, megfelelő algoritmus kiválasztására, néhány lépésből álló algoritmus alkalmazására, módosítására.
- Tudjon egyszerű algoritmusokat kódolni.

Környezetismeret

3. évfolyam

- Ismerje a különböző halmazállapotú anyagok főbb jellemzőit.
- Ismerje a víz körforgását a természetben. A körforgás egyes lépésein keresztül a már ismert fizikai változások megfigyelése.
- Nevezze meg az időjárás fő elemeit.
- Ismerje fel a tanult jelenségeket rajzról, képről!
- Ismert témakörben csoportosítson megadott szempont szerint!
- Használja helyesen a napszakok nevét! Sorolja fel az évszakokat és a hónapokat helyes sorrendben!
- Nevezze meg az évszakok jellemző időjárási jelenségeit!
- Kísérjen figyelemmel rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése)!
- Tudja megnevezni az ember életszakaszait!
- Ismerje a Föld mozgásait (forgás, Nap körüli keringés) és azok hatását!
- Analóg és digitális óráról olvassa le a pontos időt!

- Ismerje fel a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, tudja elmondani a jellemzőiket!
- Ismerje lakóhelyének jellegzetes felszínformáit!
- Ismerje fel a domborzati térképen a felszínformák és vizek jelölését.
- A felszíni vizek fajtáinak megnevezése.
- Nevezze meg a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket.
- Az állatok (emlősök – madarak – halak – rovarok – kétéltűek – hüllők) testrészeinek felismerése, megfigyelése a megfelelő algoritmus alapján.
- Hasonlítsa össze a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit.
- Ismerje fel és nevezze meg az emberi test részeit, fő szerveit, ismerje ezek működését, szerepét!
- Nevezze meg az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban!
- Ismerje és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére!
- Az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedjen segítségnyújtást igénylő helyzetekben!
- Legyen képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére!
- A fő- és mellékvilágtájak megnevezése, elhelyezése térképen, az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben.
- Legyen képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint. Legyen képes egy természetes életközösséget bemutatni!

4. évfolyam

- Tanítói kérdésre néhány mondatos összefüggő felelettel válaszoljon!
- Megfigyelés alapján tudja, csoportosítja a mozgásformákat: hely- és helyzetváltoztató mozgás!
- Tudja csoportosítani a megvizsgált éghető és éghetetlen anyagokat!
- Tudja megfogalmazni a tűz és az égés szerepét az ember életében!
- Tudja az élőlényeket megfelelő csoportba besorolni, ismerje ezeknek a csoportoknak a fő jellemzőit!
- Mutasson be egy-egy ismert növényt, emlőst, madarat és gerinctelen állatot a lakóhelye környezetéből!
- Ismerje fel, nevezze meg a megfigyelt élőlény részeit, a részek tulajdonságát. Fogalmazza meg, mi a választott rész feladata!
- Nevezze meg az életükhöz szükséges környezeti feltételeket!
- Nevezzen meg a környezetéből környezetszennyező forrásokat, ismerje azok egészségkárosító hatásait!
- Tudjon irányokat meghatározni fő égtájak segítségével!
- Ismerje a domborzat jelöléseit a térképen!
- Találja meg lakóhelyét, valamint az ország nagy tájegységeit Magyarország domborzati térképén!

- Nevezze meg a különbségeket az eltérő település típusok között!
- Magyarország államhatárainak, szomszédos országainak megkeresése, megnevezése domborzati, illetve közigazgatási térképen
- Nevezzen meg veszélyhelyzeteket járművel való közlekedés, kerékpározás közben!
- Alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészség- megőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére!
- Ismerje az életkorának megfelelő és a helyzethez illő felelős viselkedést a segítségnyújtást igénylő helyzetekben!
- Tudja az élőlényeket csoportosítani tetszőleges és adott szempontsor szerint!
- Tudjon bemutatni egy természetes életközösséget!
- Ismerje Magyarország földrajzi elhelyezkedését, tudjon felsorolni néhányat fő kulturális és természeti értékeink közül!

ANGOL

4. évfolyam

Nyelvi funkciók, témakörök:

- Köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello. Hi. Good morning. Good afternoon. Good evening. Good night! Goodbye. Bye-bye! See you.)
- Köszönet kifejezése, köszönetre történő reakció megfogalmazása (Thanks (a lot). Thank you. You're welcome. No problem.)
- Bemutatkozás megfogalmazása, személyre vonatkozó információkérés, információadás (My name is ... I'm Nice to meet you. What's your name? How old are you? I'm 9.)
- Hogylét iránti érdeklődés, hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (How are you? I'm fine, thanks. I'm OK.)
- Bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése, bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (I am sorry. That's OK. No problem.)
- Jókívánságok kifejezése, főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Happy birthday! Good luck! Have a nice day/weekend. Merry Christmas! Happy New Year! Trick or treat.)
- Véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes. No. Are you OK? Yes. No.)
- Tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't.)
- Dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's a/an.../ It's big. It's long and comfortable.)
- Igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes. No.)
- Tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. Where is she? I don't know.)
- Nem értés megfogalmazása, visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Sorry, I don't understand. Pardon?)
- Alapvető érzések kifejezése (I'm happy. I'm cold. I'm hungry.)
- Utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here. Read the text.)
- Kívánság kifejezése (I would like to ...)

- Kérés és arra történő reakció kifejezése (Can you give me a pen? Yes. Sorry, I can't.)
- Kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)
- Meghívás és arra történő reakció kifejezése (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't.)
- Javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema tonight. Good idea.)
- Számok 1-100-ig
- Színek, melléknevek
- Az angol ábécé
- Család, családtagok megnevezése, bemutatása
- Az idő, az óra kifejezései, napok és napszakok
- Iskola, osztályterem
- Állatok
- Napirend és annak kifejezései
- Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltés
- Sportok, kedvenc sportom
- Testrészek
- Az otthon és szűkebb környezet bemutatása: a ház, a lakóhelyiségek
- Épületek, utcák
- Az emberek külső, belső jellemzése, alapvető tulajdonságok
- Öltözködés, ruhadarabok

Nyelvtani elemek, struktúrák:

- A létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ..., I'm not ..., Are you ...? Is he ...?)
- A cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese.)
- Birtoklás kifejezése jelen időben: 'to have' ige (I have/haven't got ... She has/hasn't got ... Have you got ...? Has she got ...?)
- Felszólító mód: (Come here., Don't shout.)
- Birtoklás: birtokos névmások, birtoklás kifejezése (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother...)
- Mennyiségi viszonyok: egyes és többes számú főnevek, rendhagyó főnevek is (dog, dogs, child, children), számok (one, two, ...hundred), sorszámok (first, second, third)
- Térbeli viszonyok: prepozíciók, határozószók (There is/are..., in, on, under)
- Mutató névmások (this, that, these, those)
- Időbeli viszonyok: napok, időpont megadása (on Monday, at 4 o' clock)
- Modalitás: a 'can' segédige (I can/can't swim.)
- Egyszerűbb mondatokban főnevek és melléknevek használata
- Az angol ABC ismerete, betűzés
- A határozatlan névelő használata

Minimumkövetelmények felső tagozat

Hon-és népismeret

6. osztály

- A tanórai anyag lejegyzése;
- A kijelölt házi feladatok benyújtása;
- Az önálló- vagy csoport feladatok elvégzése;
- Az írásbeli-és szóbeli számonkérések teljesítése;
- Önálló véleményt legyen képes alkotni a környezetével kapcsolatban;
- Ismerje a fontosabb magyar népi hagyományokat/szokásokat;
- Legalább egy digitális bemutató önálló létrehozása a tananyaghoz kapcsolódóan és annak prezentálása.

Angol nyelv

5. évfolyam

- a tanuló az adott témartományban ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol,
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért, ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr,
- a tanuló az adott témartományban ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol,
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel; megértési probléma esetén segítséget kér,
- a tanuló az adott témartományban ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas, ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál,
- a tanuló az adott témartományban ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír, egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

6. évfolyam

- a tanuló az adott témartományban ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol,
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért; ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr,
- a tanuló az adott témartományban ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol,
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel; megértési probléma esetén segítséget kér,

- a tanuló az adott tématarományban ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas; ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál,
- a tanuló az adott tématarományban ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír, egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

7. évfolyam

Nyelvtan

- birtoklás kifejezése (have/has got, of, 's, possessive pronouns),
- képesség kifejezése (can/can't),
- a jelen idők felismerése, képzése és magabiztos használata mind szóban, mind írásban (Present Simple, Present Progressive, Present Perfect Simple),
- az egyszerű múlt idő felismerése, képzése és magabiztos használata mind szóban, mind írásban (Past Simple) – rendhagyó igeragozás,
- időhatározók (az összes tanult igeidőben),
- a jövő kifejezése, képzése és magabiztos használata mind szóban, mind írásban (Future – will/won't, be going to),
- melléknévfokozás (alap-, közép- és felsőfokban – mondatban is),
- a névelők használata,
- módbeli segédigék – should/shouldn't, (don't) have/has to, must/mustn't.

Szókincs:

- főnevek többesszáma,
- sorszámok (dátumok),
- külső-belső tulajdonságok,
- a fizikai környezet jellemzéséhez szükséges szókincs,
- iskola és tanulás,
- időjárás, természeti szélsőségek,
- technológia és az internet,

Írás- és beszédképesség:

- a fentebb említett témakörök és nyelvtani ismeretek választékos és magabiztos használata interakció közben.

8. évfolyam

Nyelvtan:

- a jelen idők felismerése, képzése és magabiztos használata mind szóban, mind írásban (Present Simple, Present Progressive, Present Perfect Simple),
- az múlt idők felismerése, képzése és magabiztos használata mind szóban, mind írásban (Past Simple, Past Progressive) – rendhagyó igeragozás,
- időhatározók (az összes tanult igeidőben),
- a jövő kifejezése, képzése és magabiztos használata mind szóban, mind írásban (Future – will/won't, be going to),
- a feltételes mód használata (Zero, 1st Conditional),

- a vonatkozó mellékmondat használata,
- módbeli segédigék – should/shouldn't, (don't) have/has to, must/mustn't, may/may not, might/might not,
- melléknévfokozás (alap-, közép- és felsőfokban, mondatokban is),
- both/neither, all/none, either/or,
- GERUND / Infinitive.

Szókincs:

- egy személy életszakaszainak jellemzése,
- mozgást kifejező szavak,
- külső-belső tulajdonságok, érzelmeket kifejező szavak,
- testrészek és betegségek,
- nagy számnevek,
- szabadidő jellemzése,
- technológia és az internet,

Írás- és beszédképesség:

- a fentebb említett témakörök és nyelvtani ismeretek választékos és magabiztos használata interakció közben.

VIZUÁLIS KULTÚRA

5. osztály

- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

6. osztály

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.
- A tanult művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.
- Fontosabb szimbolikus és kulturális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.

- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

7. osztály

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megjelölő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állóképmozgókép, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

8. osztály

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében
- Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgókép, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

MAGYAR NYELV

5. évfolyam

- A tanuló írása legyen rendezett, olvasható.
- Megfelelő tempóban írjon diktálás esetén.
- Kevés hibával másoljon 8-10 soros szöveget vagy 10-15 nehéz szót.
- Tudja, mit jelent a kommunikáció szó, mik a tényezői.
- Tudja felsorolni a beszélőszerveket.
- Ismerje a következőket: hangok felosztása, a magán- és a mássalhangzók felosztása.
- Ismerje a mély és magas magánhangzókat, a zöngés és zöngétlen mássalhangzókat.
- Tudja, mi a hangrend törvénye, és azt ismerje fel a szavakban, ill. maga is tudjon példákat gyűjteni.

- Tudja felsorolni és alkalmazni a helyesírási alapelveket: a kiejtés, a hagyomány, a szóelemzés és az egyszerűsítés elvét.
- Ismerje az abc-t, a betűrendbe sorolás szabályait, s ezt a gyakorlatban is tudja alkalmazni.
- Az elválasztás szabályait elsajátítva tudjon helyesen szótagolni.
- Tegyen különbséget egyjelentésű és többjelentésű szó között, legyen képes rokon értelmű kifejezéseket gyűjteni, ismerje fel az ellentétes jelentésű szavakat.
- Legyen képes egyszerűbb szavakat elemeire bontani /szótő + toldalék/

6. évfolyam

- A tanuló rendelkezzen az 5. osztályban megszerzett nyelvtani kommunikációs ismeretekkel.
- Ismerje fel a magánhangzókat, a mássalhangzókat, különböztesse meg a szótövet és a toldalékot, a helyesírási alapelveket.
- Alkalmazza megfelelően a tanult kommunikációs, nyelvtani és helyesírási szabályokat. Beszédkészség, szóbeli szövegek alkotása és megértése:
- Tudjon megnyilatkozni a beszédhelyzethez, a nyelvi illemhez alkalmazkodó módon, a kommunikációs gyakorlatokban.
- Alkalmazza helyesen a beszédtempót, a hangmagasságot, a hangerőt és a hanglejtést.
- Tudja megfogalmazni és megvédeni saját véleményét.
- Tudja megnevezni a nagyobb szófaji csoportokat és főbb sajátosságaikat ismerje: ige, főnév, melléknév, számnév, névmások, igenevek, viszonyszók, mondatszók.

Nyelvtani ismeretek:

- A különféle szófajok helyesírására vonatkozó szabályokat ismerje, példákkal alá tudja támasztani.
- Egy szövegben képes felismerni a szófajokat.
- Helyesírás:
- Írása legyen jól olvasható, rendezett. Diktálás után a tanuló képes legyen hibáit kijavítani az írott szövegben.
- Az alapvető és gyakran használt tulajdonnevek helyesírása legyen hibátlan.

7. évfolyam

- A tanuló legyen tisztában a 6. osztályban tanult szófajokkal: főnév, melléknév, számnév, névmás, ige, határozószó, igenév, igekötő, névelő, névutó.
- Ismerje az egyszerű mondat mondatrészeit és szintagmáit. Tudja felsorolni az alárendelő szó szerkezetek fajtáit: alanyos, tárgyias, határozós, jelzős.
- Ismerje a mondatrészek aláhúzási módját, jelölését az ágrajzban.
- Ismerje fel a mondatrészeket, tudja kérdéseiket. Ismerje fel az alany, az állítmány, a jelzők fajtáit, valamint a határozós szó szerkezetek gyakoribb fajtáit (hely, idő, mód, ok, cél, eszköz, társ, állapot, részes).
- Legyen képes egyszerűbb mondatok elemzésére, szerkezeti rajz készítésére.
- Írása legyen rendezett, olvasható. Legyen képes javítani tollbamondás után írt szövegében a hibáit.

- Alkalmazza a megfelelő mondatvégi írásjeleket, törekedjen a tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazására. Az alapvető és gyakran használt tulajdonneveket írja hibátlanul.

8. évfolyam

- Rendelkezzen a tanuló az előző években szerzett nyelvtani ismeretekkel minimális szinten.
- Ismerje fel a mondatokat a beszélő szándéka szerint, az írásjeleket helyesen alkalmazza a mondatok végén.
- Tudja megkülönböztetni az egyszerű és az összetett mondatokat.
- Tudja elmondani az alárendelő összetett mondatok ismérveit, fajtáit, egyszerűbb összetett mondatot tudjon ábrázolni.
- Ismerje a mellérendelő összetett mondatok fajtáit, jeleit, néhány kötőszót, és tudjon elemezni egyszerűbb mellérendelő összetett mondatot.
- Írásképe legyen olvasható, áttekinthető.
- Tudjon szöveget leírni hallás után, 10-15 mondatot kb.10 perc alatt. Írástempója legyen megfelelő.
- Az alapvető tulajdonneveket írja helyesen.
- Ismerje a mondatvégi és mondatközi írásjeleket, tudja kis hibával alkalmazni.
- Rendelkezzen minimális nyelvtörténeti ismerettel: tudja felsorolni nyelvrokonainkat, tudja jellemezni a magyar nyelv természetét.
- Legyen fogalma a nyelvjárásokról, a nyelvváltozatokról.

MAGYAR IRODALOM

5. osztály

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tk. prózai és verses szövegeit. - Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: (Petőfi: János vitéz, Alföld, Egy estém otthon, Arany: Családi kör, Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk, stb).
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Petőfi életét.
- Ismerje és tudja elmondani a János vitéz, Az égig érő fa, Fehérlófia, A Pál utcai fiúk tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, népdal, regény, mese.
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek): Petőfi: János vitéz 1. fejezet / 1-6.vsz. Az alföld (1-2.) Arany: Családi kör (1.vsz.)
- Legyen képes 8-10 mondatban összefüggően leírni egy történetet: meseírás, elbeszélés

6. osztály

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tk. prózai és verses szövegeit.
- Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: (Arany János, Gárdonyi Géza, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Csokonai Vitéz Mihály)
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Arany János életét.
- Ismerje és tudja elmondani A walesi bárdok, Toldi, Egri csillagok és egy tanult monda tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, népdal, regény (történelmi regény), mese/monda, ballada, jellem, legenda, epizód, elégia
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek): Toldi részletek (2 versszak), A walesi bárdok részlet (4 versszak), Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.), Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)
- Olvasás, írott szöveg megértése: a tanuló olvassa önállóan a rövidebb szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket hangos olvasással.
- Emelje ki ezekből a leglényegesebb gondolatokat.
- Tudjon véleményt formálni a történetről, szereplőinek jellemzéséről, emberi helyzetekről.

7. osztály

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tk. prózai és verses szövegeit. -Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: (Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Csokonai Vitéz Mihály, Balassi Bálint, Janus Pannonius)
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály életét.
- Ismerje és tudja elmondani A néhai bárány, Szent Péter esernyője, A nagyenyedi két fűzfa tartalmát. Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, regény (történelmi regény), mese/monda, jellem, epizód, elégia, novella, epigramma, dal, himnusz
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek): Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal
- Olvasás, írott szöveg megértése: a tanuló olvassa önállóan a rövidebb szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket hangos olvasással.

- Emelje ki ezekből a leglényegesebb gondolatokat.
- Tudjon véleményt formálni a történetről, szereplőinek jellemzéséről, emberi helyzetekről.
- Legyen képes egy 10-12 mondatból álló összefüggő írásbeli szöveget alkotni / leírás, elbeszélés leírással/

8. osztály

- -A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tk. prózai és verses szövegeit. -Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: Ady Endre, Babits Mihály, József Attila, Kosztolányi Dezső, Juhász Gyula, Móricz Zsigmond, Szabó Magda, William Shakespeare
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Ady Endre, József Attila, Radnóti Miklós életét.
- Ismerje és tudja elmondani az Abigél /Légy jó mindhalálig tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: regény, jellem, epizód, elégia, novella, jellemfejlődés, groteszk, humor, abszurd
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek): Ady Endre: Órizem a szemed, József Attila: Mama, Születésnapomra, Radnóti Miklós: Nem tudhatom

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

5. évfolyam

- Ismeri a család, mint gazdálkodási egység fogalmát.
- Tisztában van a családon belüli munkamegosztással, szerepekkel: családellátó tevékenységek beazonosítása, munkamegosztás helyzetértékelése. Véleményformálás, vélemények ütköztetése.
- Egyszerű alaprajzokat elemez, készít. Alkalmazni és értelmezni tudja a műszaki kommunikáció ide tartozó jeleit.
- Különböző korok otthonainak összehasonlítása, véleményformálás.
- Képes az egyszerű tértervezésre és téralakításra különböző eszközökkel. (Építés dobozokból vagy más elemekből)
- Ismeri az alapvető élelmiszereket és tápanyagokat, egészségtudatos táplálkozást, elemezi és értelmez az „okostányért”.
- Tisztában van az egyes élelmiszerelkészítési eljárásokkal, ételkészítési higiénéjával.
- Jellemző rá a fogyasztói tudatosság alkalmazása az egészséges táplálkozás – mint önérték – mentén
- Ismeri a textíliák alapanyagait, csoportosítását. Példákat tud mondani az egyes csoportokra.
- Ismeri az egyszerű textildolgozási technológiákat és eszközeit– szövés, fonás, hurkolás.

- Tisztában van a helyi közlekedési szabályokkal, úthálózattal, jelzőtáblákkal. (iskolába járás)
- Terepasztalon képes szimulálni az egyes közlekedési helyzeteket.
- Ismeri a papír tulajdonságait, egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel, egyes papírfajtákat különít el.
- Képes használati tárgyak – például díszdoboz – készítésére papírból, leírás, illetve saját terv alapján
- Ismeri a fa, mint alapanyag tulajdonságait, csoportosítását, feldolgozás eszközeit.
- Elvégez egyszerűbb anyagvizsgálatokat. Javasolt anyagvizsgálatok: keménység, hajlíthatóság, faraghatóság, szegzés vizsgálata
- Képes használati tárgyak, modellek – például képkeret, doboz, járműmodellek, bábok, figurák, játékok, madáretető, madárodú, rovarház – készítése fából, leírás, illetve saját terv alapján

Fogalmak: család, háztartás, gazdálkodás, bevételek, kiadások, családellátó tevékenységek, munkamegosztás, munkaszervezés épület, telek, alaprajz táplálkozás és egészség; élelmiszer, étel, tápanyag, tápanyagszükséglet, szénhidrátban gazdag élelmiszerek; fehérjékben gazdag élelmiszerek; étkezési zsírok; vitaminban és ásványi anyagokban gazdag élelmiszerek textil alapanyagok, textilkészítési eljárások, textiltípusok csoportosítása,

6. évfolyam

- Eligazodik a helyszínrajzon, alaprajzon, homlokzati rajzon – építészeti elemeket képes beazonosítani
- Képes saját lakóházának leírására szóban – elbeszélés utáni rajzolásra
- Tisztában van a helyiségek funkcióival, térkapcsolataival, tájolásával
- Ismeri a helyiségek kialakításának, berendezésének szempontjait, a lakás stílusát, hangulatát.
- Ismeri az egyszerű ételkészítési eljárásokat, ételkészítés menetét, felhasznált élelmiszereket és kiválasztási szempontjait.
- Tudja és alkalmazza a terítés szabályait.
- Ismer néhány hímzési technikát: száröltés, laposöltés, szegőöltés, keresztzemes öltés, goblen.
- Tisztában van a ruházat tisztántartásának és karbantartásának anyagaival és eszközeivel.
- Divat és praktikus öltözködés.
- Alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt.
- A közlekedésben szabálykövető magatartás tanúsít,
- Megismeri a városi és a közúti közlekedés rendszereit, a vízi és a légi közlekedést.
- Fel tudja sorolni a közlekedéssel kapcsolatos foglalkozásokat, szakmákat.
- Ismeri a fémek, műanyagok tulajdonságait, fajtáit, felhasználásukat, megmunkálásának fajtáit, eszközeit. Egyszerűbb használati tárgyakat képes készíteni belőlük.
- Tudja és alkalmazza a fémek és a műanyagok újrahasznosításának módját.

Fogalmak:

bevételek, kiadások, családellátó tevékenységek, munkamegosztás, munkaszervezés helyszínrajz, alaprajz, homlokzati rajz; szerkezeti elemek, anyagok; helyiségek területigénye,

funkciói; térkapcsolat, tájolás, a lakótér kialakítása; a lakberendezés elemei fűszerek, tésztalazítók, ételkészítési eljárások, magyar konyha, tájjellegű ételek, kézi varrás, hímzés, textílfélék csoportosítása, ruházat, viselet, a ruházat gondozása, fém, műanyag, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés

7. évfolyam

- Képes különböző élethelyzetekben (feladatléírásban) lévő családok havi költségvetésének elkészítésére, elemzésére
- Ismeri a bevételek, kiadások csoportosítását, rendszerezését.
- Elsajátította a világítás, a színek, az anyagok és minták, a tárgyak és a díszek szerepének értelmezését, alkalmazását a lakberendezésben.
- Tisztában van a konyha, mint munkahely kialakításának higiéniai, munkaszervezési, ergonómiai szempontjaival
- Képes lakberendezési terveket, rajzokat, maketteket készíteni (digitális tervezéssel és kivitelezéssel)
- Étrendet tervez – az egészséges életmód és a fenntarthatóság szempontjai szerint
- Tisztában van az ételkészítési gyakorlatok tervezésével és kivitelezésével. Tudja a munkák során a rendelkezésre álló konyhai gépek használatát, gondozását. Ismeri a tartósítási eljárásokat.
- Meg tudja tervezni az élelmiszer-beszerzést a napi, heti, időszakos bevásárlásokhoz.
- Ismeri a kerékpár karbantartási feladatokat. Tisztában van a kerékpáros közlekedés szabályaival.

Fogalmak:

a háztartási költségvetés feladata; készítésének formái; takarékosági formák; vagyoneleltár, értékek védelme; környezetterhelés,
fény, fényerősség, fényforrások, a lakás világítása: általános, helyi és hangulatvilágítás;
színek, anyagok, minták, díszek szerepe;
a konyha bútorai, konyhai gépek elhelyezése;
higiénia, munkaszervezés, ergonómia, élelmiszer-biztonság, bevásárlás,
tárolási módok, tartósítási eljárások,
konyhai gépek és biztonságos üzemeltetésük;
ételcsoportok, menüelemek,
tömegközlekedés, közút, kerékpárút, híd, aluljáró, felüljáró, kerékpár kötelező felszereltsége.

FIZIKA

7. évfolyam

1. Témakör: Bevezetés a fizikába

Tudja

- mi a mérés
- becsülni és mérni a következő mennyiségeket: hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, idő, hőmérséklet
- mit jelent a mérés pontossága, a mért adatok átlaga

2. Témakör: Az energia

- Ismer energiahordozókat, tudja azokat csoportosítani
- Tud példákat az energiatakarékosságra
- Tudja az energiamegmaradás törvényét
- Ismeri a következő energiafajtákat: rugalmas e., helyzeti e., mozgási e., belső e.,
- Ismeri a teljesítmény fogalmát, meghatározását

3. Témakör: Mozgás közlekedés és sportolás közben

- Ismeri a következő fogalmakat: pálya, elmozdulás, út, kölcsönhatás, nehézségi gyorsulás, erő
- Tudja az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességére vonatkozó összefüggést, tudja számolási feladatokban alkalmazni.

Ismeri

- az átlagsebesség fogalmát, meghatározását
- a szabadesés, a nehézségi gyorsulás és a nehézségi erő fogalmát
- Tudja Newton első és második törvényét

4. Témakör: Lendület és egyensúly

Ismeri

- a következő fogalmakat: lendület, periódusidő, fordulatszám, amplitúdó, rezgésszám
- Newton harmadik törvényét
- a periódusidő, fordulatszám, rezgésszám, amplitúdó fogalmát
- rugalmas alakváltozás fogalmát
- ismeri az egyensúly feltételét

5. Témakör: Víz és levegő a háztartásban és a környezetünkben

Ismeri

- a halmazállapotokat, a halmazállapot-változásokat (légnemű, folyékony, szilárd, fagyás, olvadás, párolgás, lecsapódás, forrás)
- a kapilláris csövek, a nyomás, a hidrosztatikai nyomás fogalmát, nyomáskülönbségen alapuló eszközöket ismer
- a felhajtóerő fogalmát
- az úszás, a lebegés feltételét
- Tudja elemezni a termikus kölcsönhatásokat

8. évfolyam

1. Témakör: Elektromosság a háztartásban

Ismeri

- a következő fogalmakat: atom, elektromos állapot, elektromos áram, áramforrás, fogyasztó, feszültség, áramerősség, ellenállás, elektromos energia, Joule-hő, teljesítmény, szigetelők és vezetők
- a feszültség, áramerősség, ellenállás, elektromos energia, teljesítmény mértékegységét, jelét
- az egyszerű áramkör részeit
- Ohm törvényét és tudja alkalmazni egyszerű számítási feladatokban

- az áramütés hatásait, következményeit, a teendőt, ha áramütést szenvedettet lát
- az állandó mágnes sajátságait, az iránytűt, a Föld mágneses terét – a transzformátor szerepét

2. Témakör: Világítás, fény, optikai eszközök

Ismeri

- a fényforrás fogalmát, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket, tud példákat fényforrásokra
- a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában
- a fény egyenes vonalú terjedését, a szabályos fényvisszaverődést, a fénytörést
- a síktükörben látható tükörkép megszerkesztésének módját
- a fénytörés jelenségét
- a gyűjtő- és szórólencse jellemzőit, képalkotását, a fókusz távolság és a fókuszpont fogalmát

3. Témakör: Hullámok

Ismeri

- a hullámhossz, frekvencia, amplitúdó, terjedési sebesség, állóhullám fogalmát
- a hallás folyamatát
- hangmagasság és a hangerő fizikai magyarázatát
- a fény hullámtermészetét
- szivárvány színeit, a kiegészítő színeket

4. Témakör: Környezetünk globális problémái

Ismeri

- az éghajlatváltozás, üvegházhatás, ökológiai lábnyom, környezettudatosság, fényszennyezés, zajszennyezés fogalmakat
- az ózonpajzs elvékonyodásának és az ultraibolya sugárzás erősödésének tényét és lehetséges okait.
- az éghajlatváltozás okait és következményeit

5. Témakör: Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata

Ismeri

- a napközéppontú világkép, földtípusú bolygó, Nap- és Holdfogyatkozás, csillag, világűr, galaxis, fekete lyuk, fényév fogalmakat
- a holdfázisok változásának fizikai hátterét
- a csillagképek, a Sarkcsillag, valamint a Nap égi helyzetének szerepét a tájékozódásban
- Naprendszer bolygóinak fontosabb fizikai jellemzőit
- a Nap fizikai jellemzőit, a Nap energiájának forrását
- A Föld Nap körüli mozgásának, a Hold Föld körüli mozgásának fizikai jellemzőit

TERMÉSZETISMERET

5. évfolyam

AZ ÉLŐ ÉS ÉLETTELEN KÖRNYEZET VIZSGÁLATÁNAK ALAPJAI

- felismeri és megfigyeli a környezetben előforduló élő és élettelen anyagokat, megadott vagy önállóan kitalált szempontok alapján csoportosítja azokat;
- felismer és megfigyel különböző természetes és mesterséges anyagokat, ismeri azok tulajdonságait, felhasználhatóságukat, ismeri a természetes és mesterséges környezetre gyakorolt hatásukat;
- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket különféle fizikai paraméterek meghatározására; 4. önállóan végez egyszerű kísérleteket.

ANYAGOK ÉS TULAJDONSÁGAIK

- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a víz különböző tulajdonságait, különböző szempontok alapján rendszerezi a vizek fajtáit;
- bizonyítja, és hétköznapi példákkal alátámasztja a víz fagyásakor történő térfogatnövekedést;
- megfigyeli a különböző halmazállapot-változásokhoz (olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás) kapcsolódó folyamatokat, példákat gyűjt hozzájuk a természetben, a háztartásban és az iparban;
- kísérletek során megfigyeli a különböző halmazállapotú anyagok vízben oldódásának folyamatát;
- felismeri az olvadás és az oldódás közötti különbséget kísérleti tapasztalatok alapján;
- elsajátítja a tűzveszélyes anyagokkal való bánásmódot, ismeri tűz esetén a szükséges teendőket;
- megfigyeli a talaj élő és élettelen alkotóelemeit, tulajdonságait, összehasonlítja különböző típusú talajféleségeket, valamint következtetések révén felismeri a talajnak, mint rendszernek a komplexitását;
- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a levegő egyes tulajdonságait;
- vizsgálat révén azonosítja a tipikus lágyszárú és fásszárú növények részeit;
- megkülönbözteti a hely- és helyzetváltoztatást és példákat keres ezekre megadott szempontok alapján.

MÉRÉSEK, MÉRTÉKEGYSÉGEK, MÉRŐESZKÖZÖK

- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására;
- észleli, méri az időjárási elemeket, a mért adatokat rögzíti, ábrázolja;
- Magyarországra vonatkozó adatok alapján kiszámítja a napi középhőmérsékletet, a napi és évi közepes hőingást;
- leolvassa és értékeli a Magyarországra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek adatait.

MEGFIGYELÉS, KÍSÉRLETEZÉS, TAPASZTALÁS

- megfigyeli a mágneses kölcsönhatásokat, kísérlettel igazolja a vonzás és a taszítás jelenségét, példákat ismer a mágnesesség gyakorlati életben való felhasználására;
- megfigyeli a testek elektromos állapotát és a köztük lévő kölcsönhatásokat, ismeri ennek gyakorlati életben való megjelenését;
- megfigyeléseken és kísérleten keresztül megismeri az energiatermelésben szerepet játszó anyagokat és az energiatermelés folyamatát;
- kísérletekkel igazolja a növények életfeltételeit;
- 5. kísérleti úton megfigyeli az időjárás alapvető folyamatait, magyarázza ezek okait és következményeit.

TÁJÉKOZÓDÁS AZ IDŐBEN

- felismeri az idő múlásával bekövetkező változásokat és ezek összefüggéseit az élő és élettelen környezet elemein;
- tudja értelmezni az időt különböző dimenziójú skálákon;
- tervet készít saját időbeosztására vonatkozóan;
- megfigyeli a természet ciklikus változásait;
- megérti a Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás közötti összefüggéseket;
- modellezi a Nap és a Föld helyzetét a különböző napszakokban és évszakokban.

A TÉRBELI TÁJÉKOZÓDÁS FEJLESZTÉSE

- meghatározza az irányt a valós térben;
- érti a térkép és a valóság közötti viszonyt;
- tájékozódik a térképen és a földgömbön.

ALAPVETŐ TÉRKÉPÉSZETI ISMERETEK

- mágneses kölcsönhatásként értelmezi az iránytű működését;
- felismeri a felszínformák ábrázolását a térképen;
- megérti a méretarány és az ábrázolás részletessége közötti összefüggéseket;
- fő- és mellékégtájak segítségével meghatározza különböző földrajzi objektumok egymáshoz viszonyított helyzetét;
- felismeri és használja a térképi jelrendszert és a térképfajtákat (domborzati térkép, közigazgatási térkép, autós térkép, turista térkép).

TOPOGRÁFIAI ISMERETEK

- felismeri a földrészeket és az óceánokat a különböző méretarányú és ábrázolásmódú térképeken;
- felismeri a nevezetes szélességi köröket a térképen;
- megfogalmazza Európa és Magyarország tényleges és viszonylagos földrajzi fekvését;
- ismeri a főfolyó, a mellékfolyó és a torkolat térképi ábrázolását;
- felismeri és megnevezi a legjelentősebb hazai álló- és folyóvizeket;

- bejelöli a térképen Budapestet és a saját lakóhelyéhez közeli fontosabb nagyvárosokat és a szomszédos országokat.

GYAKORLATI JELLEGŰ TÉRKÉPÉSZETI ISMERETEK (AZ ISKOLA KÖRNYÉKÉNEK MEGISMERÉSE SORÁN, TEREPI MUNKÁBAN)

- a valóságban megismert területről egyszerű, jelrendszerrel ellátott útvonaltervet, térképet készít;
- tájékozódik a terepen térkép vázlat, iránytű és GPS segítségével;
- meghatározott szempontok alapján útvonalat tervez a térképen;
- használni tud néhány egyszerű térinformatikai alkalmazást.

AZ ÉLŐLÉNYEK FELÉPÍTÉSE ÉS AZ ÉLŐLÉNYTÁRSULÁSOK ALAPVETŐ FOLYAMATAI

- komplex rendszerként értelmezi az élő szervezeteket és az ezekből felépülő élőlénytársulásokat;
- tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal;
- tisztában van azzal, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásaival.

A NÖVÉNYEK TESTFELÉPÍTÉSE

- felismeri és megnevezi a növények életfeltételeit, életjelenségeit;
- összehasonlít ismert hazai természet vagy vadon élő növényeket adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi a növények részeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- összehasonlítja ismert hazai természet vagy vadon élő növények részeit megadott szempontok alapján;
- ismert hazai természet vagy vadon élő növényeket különböző szempontok szerint csoportosít;
- azonosítja a lágyszárú és a fás szárú növények testfelépítése közötti különbségeket.

AZ ÁLLATOK TESTFELÉPÍTÉSE

- felismeri és megnevezi az állatok életfeltételeit és életjelenségeit;
- összehasonlít ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi az állatok testrészeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- az állatokat különböző szempontok szerint csoportosítja;
- azonosítja a gerinctelen és a gerinces állatok testfelépítése közötti különbségeket;
- mikroszkóp segítségével megfigyel egysejtű élőlényeket.

6. évfolyam

ÉLŐLÉNYTÁRSULÁSOK ALAPVETŐ FOLYAMATAI

- megfigyeli hazánk erdei élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösségként értelmezi az erdőt, mezőt, vizes élőhelyeket;
- felismeri és magyarázza az élőhely – életmód – testfelépítés összefüggéseit az erdők életközössége esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le az erdei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert erdei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja az erdőgazdálkodási tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van az erdő természetvédelmi értékével, fontosnak tartja annak védelmét;
- megfigyeli hazánk fátlan élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- megadott szempontok alapján összehasonlítja a rétek és a szántóföldek életközösségeit;
- felismeri és magyarázza az élőhely – életmód – testfelépítés összefüggéseit a rétek életközössége esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a mezei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert mezei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül mutatja be a mezőgazdasági tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a fátlan társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja annak védelmét; 15. megfigyeli hazánk vízi és vízparti élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- összehasonlítja a vízi és szárazföldi élőhelyek környezeti tényezőit;
- felismeri és magyarázza az élőhely – életmód – testfelépítés összefüggéseit a vízi és vízparti életközösségek esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a vízi élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és ezekből táplálékhálózatot állít össze a megismert vízi és vízparti növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja a vízhasznosítás és a vízszennyezés életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a vízi társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja annak védelmét.

AZ EMBERI SZERVEZET EGÉSZSÉGES MŰKÖDÉSE

- érti, hogy a szervezet rendszerként működik;
- tisztában van a testi és lelki egészség védelmének fontosságával;
- tisztában van az egészséges környezet és az egészségmegőrzés közti összefüggéssel;
- felismeri és megnevezi az emberi test fő részeit, szerveit;
- látja az összefüggéseket az egyes szervek működése között;

- érti a kamaszkori testi és lelki változások folyamatát, élettani hátterét;
- tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, azokat igyekszik betartani.

AZ ÉLETTELEN KÖRNYEZET ELEMEL, ALAPVETŐ FOLYAMATAI

- összetett rendszerként értelmezi az egyes földi szférák működését;
- ismeri a természeti erőforrások energiatermelésben betöltött szerepét;
- tisztában van a természeti erők szerepével a felszínalakításban.

AZ ENERGIA FOGALMA

- csoportosítja az energiahordozókat különböző szempontok alapján;
- példákat hoz a megújuló és a nem megújuló energiaforrások felhasználására;
- megismeri az energiatermelés hatását a természetes és a mesterséges környezetre.

A FÖLD BELSŐ ÉS KÜLSŐ ERŐI ÉS FOLYAMATAI

- megállapítja, összehasonlítja és csoportosítja néhány jellegzetes hazai kőzet egyszerűen vizsgálható tulajdonságait;
- példákat hoz a kőzetek tulajdonságai és a felhasználásuk közötti összefüggésekre;
- tisztában van azzal, hogy a talajpusztulás világméretű probléma;
- ismer olyan módszereket, melyek a talajpusztulás ellen hatnak (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés);
- felismeri és összehasonlítja a gyűrődés, a vetődés, a földrengés és a vulkáni tevékenység hatásait;
- magyarázza a felszín lejtése, a folyó vízhozama, munkavégző képessége és a felszínformálás közti összefüggéseket;
- magyarázza az éghajlat és a folyók vízjárása közötti összefüggéseket;
- megnevezi az éghajlat fő elemeit;
- jellemezi és összehasonlítja az egyes éghajlati övezeteket (forró, mérsékelt, hideg);
- értelmezi az évszakok változását;
- értelmezi az időjárás-jelentést;
- piktogramok alapján megfogalmazza a várható időjárást.

BIOLÓGIA

7.évfolyam

A BIOLÓGIA TUDOMÁNYA A BIOLÓGIA KUTATÁSI CÉLJAI ÉS MÓDSZEREI

- ismeri a biológia tudományának kutatási céljait, elismeri a tudósok munkáját és felelősségét, képet alkot a biológia fejlődéséről, érti a jelenkori kutatások jelentőségét;
- érti és példákkal igazolja, hogy a tudományos elképzelések az adott kor tudásán és világképén nyugszanak, fejlődésük és cseréjük a megismerési folyamat természetes jellemzője.

AZ ÉLŐVILÁG FEJLŐDÉSE ÉS SZERVEZŐDÉSE AZ ÉLET LEGEGYSZERŰBB FORMÁI

- tényekre alapozott érveket fogalmaz meg a baktériumok jelentőségével kapcsolatban, értékeli egészségügyi, környezeti és biotechnológiai jelentőségüket;
- vázlatrajz, fotó vagy mikroszkópos megfigyelés alapján felismeri és megnevezi a sejtmagvas sejttípus legfontosabb alkotórészeit, megfogalmazza a sejtekben zajló életfolyamatok lényegi jellemzőit;
- képek, videók és mikroszkópos megfigyelések alapján összehasonlítja a növényi és az állati sejtek felépítését és működését, példák alapján értelmezi az egysejtű életmód jellegzetességeit.

AZ ÉLŐVILÁG FEJLŐDÉSE

- a biológiai problémák vizsgálatában figyelembe veszi az evolúciós fejlődés szempontjait, a földtörténeti időskálán el tudja helyezni ennek mérföldköveit;
- értelmezi a rátermettség és a természetes szelekció fogalmát, tudja, hogy azt a véletlenszerű események és az önszerveződés is befolyásolhatják.

AZ ÉLŐVILÁG ORSZÁGAI

- alaktani jellemzők összehasonlítása alapján felismer néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe besorolást végez;
- konkrét példák vizsgálata alapján összehasonlítja a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódját, ennek alapján érvel az önálló rendszertani csoportba sorolásuk mellett.

KÖRNYEZET ÉS ÉLŐVILÁG KAPCSOLATA, FENNTARTHATÓSÁG BOLYGÓNK ÉLŐVILÁGA

- alapfokon ismeri a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény és állatfajait;
- a földrészek természetes növényzetét ábrázoló tematikus térképek, fényképek, ábrák segítségével azonosítja bolygónk biomjait;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek éghajlati övezetei, kialakult talajtípusai és az ott élő növényvilág közötti kapcsolatokat;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek jellegzetes növényei és az ott élő állatvilág közötti kapcsolatot;
- néhány tengeri növény és állatfaj megismerése során felismeri, hogy bolygónk legnagyobb életközössége a világtengerekben él.

ÉLETKÖZÖSSÉGEK VIZSGÁLATA

- másokkal együttműködve vizsgál környezetében található életközösségeket, az elkészített rajzok, fotók, videók és adatok alapján elemzi az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kapcsolatokat;
- leírások, fotók, ábrák, filmek alapján értelmezi és bemutatja az élőlények környezethez való alkalmazkodásának jellegzetes módjait és példáit;
- leírások, filmek és saját megfigyelései alapján elemzi az állatok viselkedésének alaptípusait, ezek lényegi jellemzőit konkrét példák alapján bemutatja;

- esetleírások, filmek és saját megfigyelései alapján felismeri az adott életközösségek biológiai értékeit, értékeli a lakókörnyezetében található életközösségek környezeti állapot és életminőség-javító hatását;
- érti és elfogadja, hogy az élő természet rendelkezik olyan értékekkel, amelyeket törvényi eszközökkel is védeni kell, ismeri ennek formáit, felhívja a figyelmet az általa észlelt természetkárosításra;
- az életformák sokféleségét megőrzendő értéként kezeli, felismeri a benne rejlő esztétikai szépséget, érvel a biológiai sokféleség veszélyeztetése ellen;
- tájékozódik a környezetében található védett fajokról, életközösségekről, ezek eszmei értékéről és biológiai jelentőségéről, ismeri a hazai nemzeti parkok számát, területi elhelyezkedését, bemutatja védendő életközösségeik alapvető jellemzőit;
- kritikusan és önkritikusan értékeli az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását, életvitelében tudatosan követi a természet- és környezetvédelem szempontjait;
- egységben látja az életközösségek múltbeli, jelenkori és várható jövőbeli állapotát, azok jövőbeli állapotára valószínűségi előrejelzést fogalmaz meg, felismeri és vállalja a jövőjük iránti egyéni és közösségi felelősséget;
- ismeri a növények gondozásának biológiai alapjait, több szempontot is figyelembe véve értékeli a növények, a növénytermesztés élelmezési, ipari és környezeti jelentőségét;
- kritikusan vizsgálja a haszonállatok tartási módjai és a fajra jellemző igények közötti ellentmondásokat, ismeri és érti a nagyüzemi technológiák és a humánus állattartási módok közötti különbségeket.

8. évfolyam

AZ EMBER SZERVEZETE, AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD SZERVRENDSZEREK ÉS SZERVEK FELÉPÍTÉSE ÉS MŰKÖDÉSE

- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével; 2. kiegyensúlyozott saját testképpel rendelkezik, amely figyelembe veszi az egyéni adottságokat, a nem és a korosztály fejlődési jellegzetességeit, valamint ezek sokféleségét;
- az emberi test megfigyelése alapján azonosítja a főbb testtájakat és testrészeket, elemzi ezek arányait és szimmetria viszonyait;
- felismeri az emberi bőr, a csontváz és vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezi a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképessége közötti összefüggéseket;
- felismeri a gyakorolt sportok testi és lelki fejlesztő hatását és a velük járó terheléseket, baleseti veszélyeket, tanácsokat fogalmaz meg ezek elkerülésére;
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja a táplálkozási-, keringési-, légzési-, kiválasztási szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit;

- ábrák, makettek alapján felismeri az ember ideg- és hormonrendszerének fontosabb szerveit, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja az alapvető biológiai funkcióit, értelmezi a szabályozás elvét;
- felismeri, hogy az immunrendszer is információkat dolgoz fel, azonosítja a rendszer főbb szerveit, sejtjes elemeit és kémiai összetevőit;
- azonosítja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, bemutatja az emberi nemek testi különbözőségének kialakulását, tisztában van a felelős szexuális magatartás ismerveivel, értékeli a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségét.

EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS, ELSŐSEGÉLY

- az egészséggel, életmóddal foglalkozó weboldalak, tematikus média források információit kritikusan elemzi, igyekszik tudományos bizonyítékokra alapozott híreket, érveket és tanácsokat elfogadni;
- az egészséget személyes és közösségi értéként értelmezi, érdeklődik az egészségmegőrzéssel kapcsolatos információk iránt, mérlegeli azok tudományos hitelességét, kritikusan kezeli a gyógyszerekkel, gyógyászattal kapcsolatos reklámokat;
- értékeli a személyi és környezeti higiénia egészségmegőrzéssel kapcsolatos jelentőségét, ennek alapelveit személyes környezetében is igyekszik alkalmazni;
- ismeri a kórokozó, a fertőzés és a járvány fogalmait, megkülönbözteti a vírusos és bakteriális fertőző betegségeket, felismeri az antibiotikumok helyes használatának fontosságát;
- ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, igyekszik tudatosan alakítani étkezési szokásait, törekszik az életmódjának megfelelő energia- és tápanyagbevitelre, a normál testsúly megőrzésére;
- tudja, hogy a daganatos betegségek kialakulását az életmód és a környezet is befolyásolja, és hogy gyógyításuk esélyét a korai felismerés nagymértékben növeli;
- érti az orvosi diagnosztikai eljárások célját, ismeri ennek elvét és főbb módszereit, értékeli a megfelelő diagnózis felállításának jelentőségét;
- felméri a baleseti sérülések kockázatait, igyekszik ezeket elkerülni, a bekövetkezett balesetek esetében felismeri a sérülés, vérzés vagy mérgezés jeleit, ezekről megfelelő beszámolót tud adni;
- a bekövetkezett balesetet, rosszulletet felismeri, segítséget (szükség esetén mentőt) tud hívni, valamint a tőle elvárható módon (életkori sajátosságainak megfelelően) elsősegélyt tud nyújtani;
- tudja alkalmazni az alapszintű újraélesztést mellkas kompressziók és lélegeztetés (CPR) kivitelezésével, felismeri ennek szükségességét és vállalja a beavatkozást;
- tényekkel igazolja a testi és lelki egészség közötti kapcsolatot.

KÉMIA KÖVETELMÉNYEK 7. 8. évfolyam

A KÉMIA MINT TERMÉSZETTUDOMÁNYOS MEGISMERÉSI MÓDSZER A KÉMIAI KÍSÉRLET MINT MEGISMERÉSI MÓDSZER

- megkülönbözteti a kísérletet, a tapasztalatot és a magyarázatot;
- megismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit;
- megismeri néhány köznapit anyag legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszereit.

A TERMÉSZETTUDOMÁNYOS GONDOLKODÁS ALAPVETŐ MŰVELETEI

- tudja és érti, hogy közkeletű hiedelmeket nem szabad tényeknek tekinteni; 2. tudja és érti, hogy a hétköznapi, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához; 3. tudja és érti, hogy attól még, hogy egy elem vagy vegyület mesterségesen került előállításra vagy természetes úton került kinyerésre, még ugyanolyan tulajdonságai vannak, ugyanannyira lehet veszélyes vagy veszélytelen, mérgező vagy egészséges.

A KÉMIA TÁRSADALMI VONATKOZÁSAI, KÖRNYEZET- ÉS TERMÉSZETTUDATOSSÁG KÖRNYEZETVÉDELME:

A TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETRE VESZÉLYES ANYAGOK

- megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján;
- kiseloadás vagy projekt munka keretében ismerteti a háztartási hulladék összetételét, felhasználásának és csökkentésének lehetőségeit, különös figyelemmel a veszélyes hulladékokra;
- kiseloadás keretében beszámol egy a saját települését érintő környezetvédelmi kérdés kémiai vonatkozásairól;
- konkrét lépéseket tesz a saját maga részéről annak érdekében, hogy mérsékelje a környezetszennyezést (pl. energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás);
- azonosítja és példát hoz fel a környezetében előforduló leggyakoribb levegőt, vizet és talajt szennyező forrásokra;
- ismeri természeti környezetének, azon belül a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagait;
- tisztában van azzal, hogy a bennünket körülvevő anyagokat a természetben található anyagokból állítjuk elő.

GLOBÁLIS PROBLÉMÁK KÉMIAI VONATKOZÁSAI

KÉMIA A MINDENNAPOKBAN A TÁPLÁLKOZÁS, EGÉSZSÉGVÉDELME KÉMIAI VONATKOZÁSAI

- tisztában van vele, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában;
- tud érvelni a változatos táplálkozás és az egészséges életmód mellett;
- képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószerek) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, az azok felelősségteljes használatára.

KÉMIAI SZAKISMERETEK A KÉMIA JELRENDSZERE

- szöveges leírás vagy kémiai szimbólum alapján megkülönbözteti az atomokat, a molekulákat és ionokat;
- ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét.

A RÉSZECSKEMODELL

- egyszerű modelleket (golyómodellt) használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére;
- ismeri a halmazállapot-változásokat, konkrét példát mond a természetből (légköri jelenségek) és a mindennapokból;
- különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske, valamint atom, molekula és ion között;
- tudja, hogy az atom atommagból és elektronburokból épül fel;
- fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell);
- tudja, hogy az atom külső elektronjainak jut fontos szerep a molekula- és ionképzés során;
- érti egyszerű molekulák kialakulását (H_2 , Cl_2 , O_2 , N_2 , H_2O , HCl , CH_4 , CO_2) és fel tudja írni a képletüket;
- érti az egyszerű ionok kialakulását (Na^+ , K^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+} , Al^{3+} , Cl^- , O_2^-) és analógiás gondolkodással következtet az egy oszlopban található elemekből képződő ionok képletére;
- érti az ionvegyületek képletének megállapítását;
- ismeri a köznapi anyagok molekula- és halmazszerkezetét (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, szén-dioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid);
- érti, hogy az atomok és ionok között jellemzően erősebb, a molekulák között gyengébb kémiai kötések alakulhatnak ki;
- tudja, hogy melyek az anyag fizikai tulajdonságai;
- a részecskemodell alapján értelmezi az oldódást;
- részecskeszemlélettel értelmezi az oldódás folyamatát és az oldatok összetételét;
- példát mond a valódi oldatra és a kolloid oldatra;
- tudja, hogy a keverékek alkotórészeit az alkotórészek egyedi tulajdonságai alapján választhatjuk szét egymástól, ismer konkrét példákat az elválasztási műveletekre (pl. bepárlás, szűrés, üleptetés); 17. a részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat;
- ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételeit (ütközés, energia);
- ismeri a katalizátor fogalmát, érti a katalizátorok működési elvének a lényegét;
- ismeri a köznapi élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis);
- ismer sav-bázis indikátorokat, érti felhasználásuk jelentőségét;
- ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint korrózióvédelmi módjait.

ELEMEK ÉS VEGYÜLETEK

- különbséget tesz elem, vegyület és keverék között;
- képes egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban;
- tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak;
- ismeri a kőolaj feldolgozásának módját, fő alkotóit, a szénhidrogéneket, tudja, hogy ezekből számos termék (motorhajtóanyag, kenőanyag, műanyag, textília, mosószer) is készül.

ETIKA KÖVETELMÉNYEK 5.6.7.8. évfolyamon

ÖNISMERETI ÉS ÖNSZABÁLYOZÁSI KÉSZSÉGEK

- megismeri az identitás fogalmát és jellemzőit, azonosítja saját identitásának néhány elemét;
- különbséget tesz a valóságos és a virtuális identitás között, megérti a virtuális identitás jellemzőit;
- megfelelő döntéseket hoz arról, hogy az online térben milyen információkat oszthat meg önmagáról;
- reflektív tanulási gyakorlatot alakít ki, önálló tanulási feladatot kezdeményez;
- dramatikus eszközökkel megjelenített helyzetekben különböző érzelmi állapotok által vezérelt viselkedést eljátszik, és ennek a másik személyre tett hatását a csoporttal közösen megfogalmazza;
- valósághűen elmondja, hogy a saját érzelmi állapotai milyen hatást gyakorolnak a társas kapcsolatai alakítására, a tanulási tevékenységére;
- kérdőívek használatával felismeri pályaelektőlődését és továbbtanulási céljait.

A NEHÉZ ÉLETHELYZETEKEL TÖRTÉNŐ MEGKÜZDÉS KÉSZSÉGEI

- ismeri testi és mentális egészséget őrző tevékenységeket és felismeri a saját egészségét veszélyeztető hatásokat; megfogalmazza saját intim terének határait;
- megismer olyan mintákat és lehetőségeket, amelyek segítségével a krízishelyzetek megoldhatók, és tudja, hogy adott esetben hová fordulhat segítségért;
- azonosítja a valós és virtuális térben történő zaklatások fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére, kivédésére, tudja, hogy hová fordulhat segítségért.

TÁRSAS HELYZETEK ÉSZLELÉSE ÉS INTERPERSZONÁLIS KÉSZSÉGEK

- képes a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni, a saját álláspontja mellett érvelni, konszenzusra törekszik;
- felismeri a konfliktus kialakulására utaló jelzéseket, vannak megoldási javaslatai a konfliktusok békés megoldására;
- azonosítja a csoportban elfoglalt helyét és szerepét, törekszik a személyiségének legjobban megfelelő feladatok ellátására;
- törekszik mások helyzetének megértésére, felismeri a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket, a fizikai és a digitális környezetben egyaránt;

- nyitott és segítőkész a nehéz helyzetben lévő személyek iránt;
- értelmezi a szabadság és önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben.

ÉRTÉKEKRE ÉS ERKÖLCSI ALAPELVEKRE ALAPOZOTT DÖNTÉSHOZATAL

- azonosítja a számára fontos közösségi értékeket, indokolja, hogy ezek milyen szerepet játszanak a saját életében;
- azonosítja, értékeli az etikus és nem etikus cselekvések lehetséges következményeit;
- a csoporthoz való csatlakozás vagy az onnan való kiválás esetén összeveti a csoportnormákat és saját értékrendjét, mérlegeli az őt érő előnyöket és hátrányokat.

AKTÍV SZEREPVÁLLALÁS A CSALÁDBAN ÉS A CSALÁDON KÍVÜLI KÖZÖSSÉGEK ÉLETÉBEN

- azonosítja és összehasonlítja a családban betöltött szerepeket és feladatokat;
- érzékeli a családban előforduló, bizalmat érintő konfliktusos területeket;
- felismeri saját családjának viszonyrendszerét, átéli a családot összetartó érzelmeket és társas lelkületi értékeket, a különböző generációk családot összetartó szerepét;
- megfogalmazza, hogy a szeretetnek, hűségnek, elkötelezettségnek, bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a társas lelkületi kapcsolatokban.

A NEMZETI ÉS EURÓPAI IDENTITÁST MEGHATÁROZÓ KULTURÁLIS ÉRTÉKEK MEGISMERÉSE ÉS POZITÍV ÉRTÉKELÉSE

- fizikai vagy digitális környezetben információt gyűjt és megosztja tudását a sport, a technika vagy a művészetek területén a nemzet és Európa kultúráját meghatározó kiemelkedő személyiségekről és tevékenységükről;
- ismeri a nemzeti identitást meghatározó kulturális értékeket, indokolja miért fontos ezek megőrzése;
- azonosítja a nemzeti és az európai értékek közös jellemzőit, az európai kulturális szellemiség, értékrendszer meghatározó elemeit;
- összefüggéseket gyűjt a keresztény, keresztényen vallás és az európai, nemzeti értékvilágról, a közös jelképekről, szimbólumokról, az egyházi ünnepkörökről.

KÖZÖSSÉGI AKTIVITÁS TERVEZÉSE A JOGRENDSZEREK ISMERETÉRE TÁMASZKODÓ GONDOLKODÁS ALAPJÁN

- ismeri a rá vonatkozó gyermekjogokat, az ezeket szabályozó főbb dokumentumokat, értelmezi kötelezettségeit, részt vesz a szabályalkotásban;
- részt vesz a különleges bánásmódot igénylő tanulók megértését segítő feladatokban, programokban, kifejti saját véleményét;
- értelmezi a norma- és szabályszegés következményeit, és etikai kérdéseket vet fel velük kapcsolatban;
- azonosítja az egyéni, családi és a társadalmi boldogulás, érvényesülés feltételeit;
- életkorának megfelelő szinten értelmezi a családi élet mindennapjait befolyásoló fontosabb jogszabályok nyújtotta lehetőségeket (például családi pótlék, családi adókedvezmény, gyermekvédelmi támogatás).

SZEMÉLYES VÉLEMÉNY KIALAKÍTÁSA A VALLÁS ETIKAI TANÍTÁSÁRÓL

- feltárja, hogyan jelenik meg a hétköznapi életben a vallás emberi életre vonatkozó tanítása;
- értelmezi a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatását;
- egyéni cselekvési lehetőségeket fogalmaz meg az erkölcsi értékek érvényesítésére;
- saját életét meghatározó világnézeti meggyőződés birtokában a kölcsönös tolerancia elveit valósítja meg a tőle eltérő nézetű személyekkel való kapcsolata során.

TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS ÉS ELKÖTELEZŐDÉS A FENNTARTHATÓ JÖVŐ IRÁNT

- folyamatosan frissíti az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteit fizikai és digitális környezetében, mérlegelő szemlélettel vizsgálja a technikai fejlődés lehetőségeit;
- megismeri és véleményezi a természeti erőforrások felhasználására, a környezetszennyeződés, a globális és társadalmi egyenlőtlenségek problémájára vonatkozó etikai felvetéseket;
- értelmezi a teremtett rend, világ, a fenntarthatóság összefüggéseit, az emberiség ökológiai cselekvés

MATEMATIKA

5. évfolyam

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok

A tanuló képes

- elemeket elrendezni, rendszerezni adott szempont (ok) szerint,
- különféle módszerekkel néhány elemet sorba rendezni,
- néhány elemet kiválasztani és halmazba rendezni.
- Ismeri a részhalmaz, halmazok metszetének és egyesítésének fogalmát.
- A tanuló képes
- változatos tartalmú szövegeket értelmezni,
- összehasonlításhoz szükséges kifejezéseket értelmezni és használni (pl. egyenlő; kisebb; nem nagyobb, nem kisebb, nagyobb; több; kevesebb; nem; és; vagy; minden; van olyan, legalább, legfeljebb),
- tanultakhoz kapcsolódó igaz és hamis állításokat megfogalmazni.
- Megoldásokat meg tud tervezni és az eredményeket le tudja ellenőrizni.
- Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációkat meg tud fogalmazni szóban és írásban.

2. Számtan, algebra

A tanév végére a tanuló tud

- számolni természetes számokkal milliós számkörben,
- ismeri az egészek, törtek, tizedes törtek fogalmát.
- Tisztában van az alaki érték, helyi érték fogalmával.
- Hallott számokat le tud írni, illetve a látott számokat képes kiolvasni.
- Számokat tud ábrázolni számegyenesen.
- Negatív számokat tudja értelmezni:

- adósság
- fagypon alatti hőmérséklet
- földrajzi adatok (magasságok, mélységek).
- Tud összeadni, kivonni szóban, és írásban, szemléltetni számegeyenesen.
- Ismeri az ellentett és abszolút érték fogalmát.
- Ismeri a közönséges és tizedes tört fogalmát, azokat és ellentettjüket is képes számegeyenesen ábrázolni,
- el tudja végezeni az összeadáukat és kivonásukat,
- törtet tud természetes számmal és törttel is szorozni.
- Tud törtet bővíteni és egyszerűsíteni, tizedes törtet 10-zel, 100-zal, 1000-rel bővíteni.
- Szabványmértékegységeket ismeri és át tudja váltani: hosszúság, terület, térfogat, úrtartalom, idő, tömeg.
- Algebrai kifejezéseket gyakorlatban tud használni a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

3. Függvények, az analízis elemei

- Helymeghatározásra képes gyakorlati szituációkban, konkrét esetekben.
- Ismeri a Descartes-féle derékszögű koordinátarendszert.
- Egyszerű grafikonokat tud értelmezni.

4. Geometria

A tanuló ismeri az alábbi fogalmakat:

- pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, szögtartomány,
- párhuzamosság, merőlegesség, konvexitás.
- Tisztában van a síkidomok, sokszögek (háromszögek, négyszögek) szemléletes fogalmával.
- Tudja értelmezni két pont, pont és egyenes, valamint két egyenes távolságát.
- Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazokat tud rajzolni.
- Ismeri a szög fogalmát, és a szögek mérésének módját. Szögfajtákat fel tudja sorolni.
- Ismeri a szög jelölését, betűzését.
- Téglalap, négyzet kerületét, területét ki tudja számolni.
- Sokszögek kerületét tudja értelmezni.
- Kocka, téglatest tulajdonságaival tisztában van, hálóját el tudja készíteni.
- Téglatest, kocka felszínének és térfogatának kiszámítására képes.
- Derékszögű háromszög területét meg tudja határozni.

5. Statisztika, valószínűség

A tanuló képes

- adatok tervszerű gyűjtésére, rendezésére.
- egyszerű diagramokat értelmezni, táblázatok adatait leolvasása, táblázatok készíteni,
- néhány szám számtani közepét kiszámítani.

6. osztály

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok

A tanuló képes

- halmazba rendezni egy adott tulajdonság alapján,
- a részhalmaz fogalom alkalmazására,
- két véges halmaz közös részének, két véges halmaz egyesítésének alkalmazására,
- változatos tartalmú szövegek értelmezésére.
- Példákat tud adni a biztos, a lehetséges és a lehetetlen bemutatására.
- A tanultakhoz kapcsolódó igaz és hamis állításokat tud megfogalmazni.

2. Számtan, algebra

A negatív egész számok és a tizedes tört fogalmának mélyebb ismerete elvárás. Összevonás, szorzás, osztás alkalmazása az egész számok és a tizedes törtek körében.

Műveleti tulajdonságokat, a helyes műveleti sorrendet felismeri.

A tanuló képes műveletek eredményeinek előzetes becslésére, ellenőrzésére, kerekítésre.

Negatív törtek, törtek helyét ismeri a számegyenesen.

A tanuló ismeri

- a szorzást és osztást a törtek körében,
- a számok reciprokanak fogalmát,
- a racionális számok halmazát,
- véges és végtelen szakaszos tizedes törtek fogalmát.
- Egyszerű elsőfokú egy ismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségeket meg tud oldani következtetéssel, lebontogatással.
- A megoldások ábrázolja számegyenesen, ellenőrzi behelyettesítéssel.
- Képes a mindennapi életben felmerülő, egyszerű arányossági feladatok megoldására következtetéssel.
- Egyenes arányosság fogalmát ismeri.
- Képes az alap, a százalékkérték és a százalékláb értelmezésére, megkülönböztetésére.
- Egyszerű százalékszámítási feladatokat megold arányos következtetéssel.
- Szabványmértékegységeket és átváltásukat ismeri: hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg.
- Képes egyszerű matematikai problémát tartalmazó rövidebb és hosszabb szövegek feldolgozására.
- Oszthatóság fogalma. Egyszerű oszthatósági szabályokat ismeri (2-vel, 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 6-tal, 9-cel, 10-zel, 100-zal).
- Tisztában van két szám közös osztója, közös többszöröse fogalmával.

3. Függvények, az analízis elemei

- A Descartes-féle derékszögű koordináta-rendszert tudja alkalmazni.
- Táblázat hiányzó elemeinek pótlására képes ismert vagy felismert szabály alapján, az adatokat tudja grafikonon ábrázolni.
- Egyszerű grafikonokat képes értelmezni.
- Változó mennyiségek közötti kapcsolatokat felismeri, derékszögű koordináta-rendszerben tudja ábrázolni.
- Az egyenes arányosság grafikonját ismeri.

- Sorozat meg tud adni a képzés szabályával, illetve néhány elemével.
- Sorozatok létre tud hozni számokból, jelekből, alakzatokból.
- Példákat tud adni konkrét sorozatokra.
- Sorozatokat tud folytatni adott szabály szerint.

4. Geometria

- Párhuzamosságot, merőlegességet, konvexitást felismeri és alkalmazza.
- Síkidomok, sokszögek (háromszögek, négyszögek) szemléletes fogalmával tisztában van.
- A távolság szemléletes fogalmát ismeri, adott tulajdonságú pontokat meg tud keresni.
- Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazokat tud rajzolni.
- Két ponttól egyenlő távolságra levő pontok helyét meg tudja határozni.
- Szakaszelező merőlegest tud szerkeszteni.
- Szögmásolást, szögfelezést végre tud hajtani Euklideszi szerkesztéssel.
- Nevezetes szögeket tud szerkeszteni: 30° , 60° , 90° , 120° .
- Adott egyenesre merőlegest, adott egyenessel párhuzamost tud szerkeszteni.
- Téglalapot, négyzet képes szerkeszteni.
- A háromszögeket képes csoportosítani oldalai és/vagy szögeik szerint.
- A háromszög magasságának fogalmával tisztában van.
- Négyszögek, speciális négyszögeket (trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz) meg tudja különböztetni.
- Egyenlőszárú szárú háromszög és speciális négyszögek szerkesztésével, egyszerűbb esetekben tisztában van.
- Téglatest, kocka tulajdonságait ismeri és alkalmazza. Lapok, csúcsok, élek számát meg tudja határozni, lapok, élek helyzetét ismeri.
- A tengelyes tükrözés fogalmát és tulajdonságait ismeri.
- Egyszerű alakzatok tengelyes tükröképének megszerkesztésére képes.
- Tengelyesen szimmetrikus alakzatokat tud felsorolni.
- Tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek területét ki tudja számolni.

5. Statisztika, valószínűség

- Adatokat, táblázatokat és diagramokat tartalmazó forrásokat tud tervszerűen gyűjteni és rendezni. Például: háztartás, sport, egészséges életmód, gazdálkodás.
- Táblázatok adatainak értelmezését és ábrázolását (oszlopdigram, kördiagram, pontdiagram) kisméretű mintán végre tudja hajtani.
- Egyszerű diagramok értelmez, táblázatok adatait kiolvassa, grafikonokat készít.
- Valószínűségi játékok és kísérleteket valósít meg dobókockák, pénzérmék, kártyák segítségével (biztos, lehetetlen esemény).

7. évfolyam

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok

A tanuló a tanév végére:

- elemeket halmazba rendez több szempont alapján;
- részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol;
- számokat, számhalmazokat, halmazműveleti eredményeket számegyenesen ábrázol;

- véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét (metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja konkrét esetekben;
- ismeri a racionális számokat, tud példát végtelen nem szakaszos tizedes törtre.
- igaz és hamis állításokat fogalmaz meg;
- tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít;
- a logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére;
- összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket.

2. Számelmélet, algebra

- Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyök
- Műveletek végez a racionális számkörben írásban és számológéppel. Az eredményeket helyesen és értelmesen kerekíti.
- Az eredményeket becsli, ellenőrzi.
- Arányosság, százalékszámítás
- Ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén.
- Felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- Felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.
- Szöveges feladatok
- Különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít.

3. Függvények, az analízis elemei

- Felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- Konkrét megfeleltetések legalább egy lehetséges szabályának megadására képes.
- Egyszerű grafikonok jellemez: növekedés-csökkenés, szélsőérték, tengelyekkel való metszéspont
- Konkrét halmazok elemei között megfeleltetést tud létrehozni
- Értéktáblázatok adatainak grafikus ábrázolására képes.
- Egyenes arányosság grafikonját felismeri és önállóan megalkotja.

4. Geometria

- Síkbeli alakzatok
- Ismeri a négyszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma;
- Ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet;
- Ismeri a speciális négyszögek legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmazábrájukat;
- A háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában;
- Meghatározza háromszögek és speciális négyszögek kerületét, területét;
- Ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között.
- Transzformációk, szerkesztések

- Megszerkeszti alakzatok tengelyes és középpontos tükörképét;
- Geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát;

Térgeometria

- A kocka, a téglatest, a hasáb és a hálóját elkészíti;
- Testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján;
- Ismeri a kocka, a téglatest, a hasáb következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló;
- Egyenes hasáb, téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja, egyenes hasáb felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti;
- A kocka, a téglatest, a hasáb, tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában.

5. Statisztika, valószínűség

- Leíró statisztika
- Értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti;
- Adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is;
- Különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak;
- Megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg;
- Konkrét adatsor esetén átlagot számol, megállapítja a leggyakoribb adatot (módusz), a középső adatot (medián), és ezeket összehasonlítja.
- Valószínűség számítás
- Valószínűségi kísérleteket tud végrehajtani.
- Valószínűséget előzetesen becsüli, szemléletes fogalma van róla.
- Valószínűségi kísérletek, eredmények lejegyzésére képes. Gyakoriság, relatív gyakoriság fogalmát ismeri.

8. évfolyam

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok

- Halmazok, számhalmazok
- Elemeket halmazba rendez több szempont alapján;
- Részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol;
- Számokat, számhalmazokat, halmazműveleti eredményeket számegyenesen ábrázol;
- Véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét (metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja konkrét esetekben;
- Ismeri a racionális számokat, tud példát végtelen nem szakaszos tizedes törtre.
- Matematikai logika, kombinatorika, gráfok
- Igaz és hamis állításokat fogalmaz meg;

- Tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít;
- A logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére;
- Összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket;
- Konkrét szituációkat szemléltet gráfok segítségével.

2. Számelmélet, algebra

- Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyök
- Ismeri a prímszám és az összetett szám fogalmakat; el tudja készíteni összetett számok prímtényező felbontását 1000-es számkörben;
- Meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét;
- Pozitív egész számok pozitív egész kitevőjű hatványát kiszámolja;
- Négyzetszámok négyzetgyökét meghatározza.
- Ismeri a Pitagorasz-tételt és alkalmazza számítási feladatokban.
- Arányosság, százalékszámítás
- Ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén;
- Szöveges feladatok
- Különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít.
- Egyszerű betűs kifejezésekkel összeadást, kivonást végez, és helyettesítési értéket számol;
- Egy- vagy kéttagú betűs kifejezést számmal szoroz, két tagból közös számtényezőt kiemel;
- Egyismeretlenes elsőfokú egyenletet lebontogatással és mérlegelvvel megold.
- Különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít.
- Matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- Gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- Gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez.

3. Függvények, az analízis elemei

- Felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- Felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.
- Matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- Gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- Gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez.

4. Geometria

- Síkbeli alakzatok
- Ismeri a négyszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma;
- Ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet;
- Ismeri a speciális négyszögek legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmazábrájukat;
- A háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában;
- Meghatározza háromszögek és speciális négyszögek kerületét, területét;
- Transzformációk, szerkesztések
- Megszerkeszti alakzatok tengelyes és középpontos tükröképét;
- Geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát;
- Felismeri a kicsinyítést és a nagyítást hétköznapi helyzetekben;
- Ismer és használ dinamikus geometriai szoftvereket, tisztában van alkalmazási lehetőségeikkel.
- Térgeometria
- A kocka, a téglatest, a hasáb és a gúla hálóját elkészíti;
- Testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján;
- Ismeri a kocka, a téglatest, a hasáb és a gúla következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló;
- Egyenes hasáb, téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja, egyenes hasáb felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti;
- Ismeri a gömb tulajdonságait;
- A kocka, a téglatest, a hasáb, a gúla, a gömb tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában.

5. Statisztika, valószínűség

- Leíró statisztika
- Értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti;
- Adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is;
- Különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak;
- Megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg;
- Konkrét adatsor esetén átlagot számol, megállapítja a leggyakoribb adatot (módusz), a középső adatot (medián), és ezeket összehasonlítja.
- Valószínűség számítás
- Valószínűségi kísérleteket tud végrehajtani.

- Valószínűséget előzetesen megbecsül, szemléletes fogalma van róla.
- Valószínűségi kísérletek eredményét képes lejegyezni. Gyakoriság, relatív gyakoriság fogalmát ismeri.

Testnevelés

5. évfolyam

- A tanult rendgyakorlatok végrehajtása az utasításoknak megfelelően;
- Aktív részvétel a sokoldalú előkészítő és gimnasztikai gyakorlatok végzésében;
- Alapvető jártasság az atlétikai és tornamozgásokban, a saját test feletti uralom a támasz- és függésgyakorlatokban;
- Aktív bekapcsolódás a választott sportjátékba;
- A test-test elleni küzdelem vállalása.

6. évfolyam

- Rendgyakorlatok végzése, az óraszervezés által megkívánt formában;
- Jártasság a bemelegítésre és képességfejlesztésre egyaránt alkalmas gyakorlatok végzésében;
- A tanult tornagyakorlatok és az atlétikai mozgások összerendezett végrehajtása;
- A labdajátékokban tanult technikai elemek alkalmazása;
- Az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával, készségszinten úszik.

7. évfolyam

- A rendgyakorlatoknál törekvés a társakhoz igazodó, egyöntetű végrehajtásra;
- Néhány alapvető gimnasztikai gyakorlat végzése;
- Az atlétikai mozgások megközelítően helyes végrehajtása;
- A torna gyakorlatelemek összekötésének biztonsága;
- Labdajátékokban a csapattársakkal való együttműködésre törekvés; □ Küzdeni tudás, sportszerűség.

8. évfolyam

- Rendgyakorlatoknál a kapott utasítások fegyelmezett végrehajtása;
- A sokoldalú és prevenciós gyakorlatok hatásainak, életkoruknak megfelelő ismerete és azok helyes végrehajtása;
- Az atlétikai mozgások összerendezett, önmagukhoz mérten javuló eredményességű bemutatása;
- A tornagyakorlatok biztonságos végzése, a helyes testtartásra való törekvés;
- Alapvető labdakezelési ismeretek birtoklása, a játékhelyzetekhez való alkalmazkodás;
- Önvédelem, sportszerű küzdeni tudás.

Történelem

5. évfolyam

I. félév

Az őskor és az ókori Kelet:

- Az emberiség őskora
- Az ókori Egyiptom anyagi és szellemi kultúrája
- Ószövetségi történetek
- Ókori keleti örökségünk (időszámítás, írás, tudományos ismeretek, vallások, építmények).
- Az ókori görög és római világ
- Az ókori görögök: istenek, hősök, tudósok, művészek, olimpiai játékok
- A görög–perzsa háborúk
- Az athéni demokrácia
- Az ókori Róma alapítása és terjeszkedése
- Hadvezérek, uralkodók az ókori Rómában
- Újszövetségi történetek

II. félév

A középkori Európa

- Az iszlám hódítás és kulturális hagyatéka
- A középkori élet szinterei és szereplői
- A lovagi életmód és a keresztes hadjáratok
- A magyarság történelmének kezdetei
- Történetek és magyarázatok a honfoglalásról
- Az államalapítás: Géza és Szent István
- Az Árpád-ház uralkodói, szentjei

6. évfolyam

I. félév

A Magyar Királyság virágkora

- Károly Róbert és Nagy Lajos
- Hunyadi János a törökellenes küzdelmek élén
- Hunyadi Mátyás és udvara
- A mohácsi csata és következményei
- A világ és Európa a kora újkorban
- A földrajzi felfedezések
- Vallási újítók (reformáció és katolikus megújulás).
- Fényes uralkodói udvarok, a „napkirályok”
- Az alkotmányos királyság létrejötte Angliában
- A felvilágosodás eszméi
- Az észak-amerikai gyarmatok függetlenségi harca

II. félév

Magyarország a XVI–XVIII. században

- A három részre szakadt ország, végvári küzdelmek.
- Az Erdélyi Fejedelemség virágkora Bethlen Gábor idején.
- Zrínyi Miklós, a költő és a hadvezér
- A Rákóczi-szabadságharc
- Magyarország újjáépítése a Habsburg Birodalomban. Az ország új etnikai térképe, nemzetiségi viszonyok
- A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon
- A francia forradalom vívmányai, a jakobinus terror
- Napóleon felemelkedése és bukása
- Az ipari forradalom találmányai
- A magyar reformkor képviselői (Széchenyi, Kossuth, Kölcsey, Wesselényi).
- A forradalom és szabadságharc céljai, eredményei és kiemelkedő személyiségei

7. évfolyam

I. félév

A nemzetállamok kora

- Az egységes német és olasz nemzetállamok létrejötte
- Polgárháború az Egyesült Államokban
- A megtorlás és a kiegyezés Magyarországon
- Magyarország fejlődése a dualizmus korában
- Az Osztrák–Magyar Monarchia nemzetiségei
- A tudomány és a technika fejlődése

II. félév

Hazánk és a nagyvilág a XX. század első felében

- Az első világháború Európában és Magyarországon
- A trianoni országvesztés és következményei
- A nagy gazdasági világválság és következményei az Egyesült Államokban és Európában
- Diktatúrák és diktátorok Európában
- A Horthy-korszak meghatározó vonásai és jelentős politikusai
- A trianoni határon túli magyarság sorsa a két világháború között
- A második világháború jellemzői és következményei
- Magyarország a második világháborúban
- A holokauszt Európában és Magyarországon

8. évfolyam

I. félév

Hazánk és a nagyvilág a XX. század második felében

- A hidegháború: az Egyesült Államok és a Szovjetunió vetélkedése.
- A kétpólusú világ kiépülése
- A harmadik világ, az arab–izraeli konfliktusok
- A szovjet megszállás és a kommunista diktatúra jellemzői Magyarországon.

- 1956-os forradalom és szabadságharc
- A Kádár-korszak jellemzői (a megtorlástól a rendszer bukásáig)
- A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon
- A szomszédos országokban élő magyarság sorsa.

II. félév

A globalizálódó világ és Magyarország

- Az Európai Unió létrejötte és az európai polgárok alapvető jogai
- A vasfüggöny lebontása és következményei a keleti blokk országaiban
- Globális problémák: urbanizáció, környezetszennyezés, terrorizmus, migráció, klímaváltozás
- Az Alaptörvény, a jogállamiság intézményei a mai Magyarországon
- A gazdasági élet területei és a munka világa
- A magyarországi nemzetiségek és kisebbségek kultúrája, a roma/cigány népesség helyzetének változásai.
- A szomszédos országokban élő magyarság sorsa a szovjet blokk felbomlása után.

Állampolgári ismeretek

I. félév

- Család; a családi szocializáció jellemzői, a hagyományos családmodell
- A család gazdálkodása és pénzügyei
- Településünk, lakóhelyünk megismerése
- Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségeink

II. félév

- A magyar állam alapvető intézményei, az állam szerepe a gazdaságban
- Mindennapi ügyintézés; felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra
- A fogyasztóvédelem alapjai
- A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és szociális ellátás

Digitális kultúra

5. évfolyam

Adott informatikai környezetben végzett munka szabályainak megismerése. - Az operációs rendszerek ismertetése, funkcióinak bemutatása. - Alapfogalmak ismerete. Informatika mértékegysége. - Mappaszerkezet létrehozása, mappaműveletek (pl. másolás, mozgatás, törlés, átnevezés). - Egyes informatikai eszközök célszerű használata, működési elveinek bemutatása. - A számítógép és a legszükségesebb perifériák rendeltetésszerű használata. - Képszerkesztő program használata (Paint). - Tantárgyhoz kapcsolódó rajzok készítése, mentése segítségével. - Tantárgyhoz kapcsolódó szöveg begépelése, javítása. (Word Pad) - Karakterformázások. - A dokumentum mentése és nyomtatása segítségével. félév - Könyvtárismereti alapok - Böngészőprogram kezelése, webcímek beírása, linkek használata, portálok felkeresése. - A találatok során kapott információk tanulmányozása. Találatok értelmezése. - Adatvédelemmel kapcsolatos fogalmak - Kimeneti és bemeneti perifériák funkciója és működésének

megismerése. - Jel, kód, kódolás alapismeretei - Adatok csoportosítása. Információ felismerése, kifejezése. Információforrások ismerete. Algoritmus ismerete, megfogalmazása. 27 / 51 - Informatikai eszközökkel megoldható problémák algoritmusainak megtervezése. - A megoldás lépéseinek szöveges, rajzos megfogalmazása, értelmezése.

6. évfolyam

Ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni. - Mappaműveletek (pl. másolás, mozgatás, törlés, átnevezés) használata. - Ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait és az alapvető adatvédelmi szabályokat. - Legyen képes Internetes keresésre és találatok értelmezésére. - Használja az elektronikus és internetes médiumokat. - Legyen képes az interneten talált információk mentésére. - Tudjon levelet küldeni és fogadni. Használja a címjegyzéket. - Ismerje a netikett szabályait. - Tipográfiai alapismeretek. Lap, margó, karakter bekezdés fogalma. Karakterek és bekezdés tulajdonságai - Tudjon egyszerű prezentációt készíteni. - Legyen képes képet, szöveget, hátteret elhelyezni, formázni a diabemutatóban. - Tudjon bemutatót készíteni, áttünéseket, animációkat létrehozni. - Ismerje a mentési és nyomtatási opciókat - Legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt. - Képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmust készíteni. - Legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára.

7. évfolyam

Tudjon célzottan anyagokat gyűjteni az internetről - Legyen képes megkeresni a kívánt információt. - Ismerje az internet veszélyforrásait. - Ismerje a szoftver típusokat. - Használja a tömörítést és a víruskeresést. - Tudjon különböző típusú dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni. - Tudjon szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni. - Tudjon karaktereket és bekezdést formázni 41 / 51 - Ismerje a lap beállításokat. - Ismerje a stílusokat és alap használatukat - Tudjon egyszerű táblázatot elhelyezni szöveges dokumentumban. - Ismerje és helyesen használja a tabulátorokat - Ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat. - A könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képes legyen önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz.

8. évfolyam

Ismerje az informatikai eszközökkel kapcsolatos függőség néhány jellemzőjét, legyen képes tenni a függőség kialakulása 48 / 51 ellen. - Keresés internetes adatbázisokban - Tudjon emailt küldeni/ fogadni és fájlokat csatolni a leveleihez - Biztonsággal használja a fájlkezelő, vírusirtó és tömörítő programokat. - Önállóan legyen képes a tanult feladattípusok megvalósítására. - Tudjon egyszerű táblázatot létrehozni. - Ismerje a táblázat formázásának alapvető funkcióit. - Legyen tisztában a cellahivatkozás fogalmával. Alapfüggvények használata Excelben - Tudjon használni speciális függvényeket. Legyen képes adatait rendezni és több munkalapra áthelyezni. - Legyen képes előkészíteni az információt weben történő publikálásra. - Tudja megkülönböztetni a publikussá tehető és a védendő adatait. - Ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat. - Ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó következményeit. - Ismerjen néhány

elektronikus szolgáltatást. (Google drive, Gmail, Microsoft Outlook) - Legyen képes a szolgáltatások igénybevételére, használatára, lemondására.

ÉNEK ZENE

5. évfolyam

Énekes dalanyag - Hej, Dunáról fúj a szél; Érik a szőlő; Béreslegény, jól megrakd a szekered; Nincs Szentesen olyan asszony; Hol jártál az éjjel, cinegemadár, Erdő, erdő, erdő, marosszéki....

Népzene - jeles napok: szokások, hagyományok, népzene gyűjtés, népzene gyűjtők - régi és új stílusú népdalok jellemzői, népi hangszerek: duda, tekerő, citera - ötfokú hangsorok (pentaton és pentachord), hétfokúság,

Zenei írás-olvasás, zeneelmélet - az alkalmazkodó ritmus; a szinkópa, a nagy éles és nyújtott ritmus - dallami ismeretek: a „fi” hang - hangközök: a hangköz fogalma; egész- és félhang távolság; a tiszta hangközök - szolmizációs és ABC-s hangnevek, G-kulesban (violinkules) C”

Énekes dalanyag - Himnusz, Este van már, csillag van az égen; Által mennék én a Tiszán, ladikon; Fiumei kikötőben áll egy hadihajó; Egri históriának summája;

Népzene - a népi zenekar és a hangszereik: hegedű, cimbalom, klarinét Zenei írás-olvasás, zeneelmélet - a tizenhatod, a kis nyújtott és éles ritmus, nyolcad értékű szünet - hangsorok: a hétfokú hangsor (dúr és moll), a #, b, feloldójel szerepe

Zeneirodalom - magyar történeti műfajok: históriás ének, a lant - a zene fejlődése az őskor, az ókor zenéje, hangszerek fejlődése - a középkori zene: az egyházi zene: gregorián, a világi zene: trubadúrok, - a reneszánsz kor és műfajai: kánon, madrigál, motetta, szolmizáció kialakulása - a barokk kor zenéje és a barokk műfajok: kantáta, korál, opera, oratórium, szvit, fuga, versenymű; zeneszerzők: Purcell, Vivaldi, Bach, Händel - bécsi klasszika: dal, opera, versenymű műfaja

6. évfolyam

Énekes dalanyag - A Vidrócki...; Elmegeyek, elmegeyek; Két tyúkom...; A horgosi csárda...; Érik a ropogós...; Hull a szilva...; Kocsi szekér,...; Kolozsváros olyan...; Boncidai menyecskék;

Népzene Az új stílusú magyar népdal formajellemzői: sorszerkezetei, felfelé kvintválasz. Zenei írás-olvasás, zeneelmélet - ABC-s hangok, módosító jelek (#, b, feloldójel) és jelentésük - kis és nagy hangközök, dúr és moll hangsorok

Énekes dalanyag - Szózat; Gábor Áron rézágyúja; A jó lovas katonának; Viva la Musica; Nyit már a gyöngyvirág; Csínom Palkó, Csínom Jankó; Te vagy a legény, Tyukodi ... Zenei írás-olvasás, zeneelmélet - ritmika: kis éles és nyújtott ritmus

Zeneirodalom - magyar történeti műfajok: kuruc kor, a tárogató; 1848, toborzó - a bécsi klasszicizmus kora, stílusjegyei: Haydn, Mozart, Beethoven - a bécsi klasszicizmus legjellegzetesebb énekes-hangszeres és hangszeres műfajai: opera, oratórium, szonáta, szimfónia, versenymű, vonósnégyes, szerenád

Zenei formák, szerkezetek: - a szimfónia felépítése, tételei, a szimfonikus zenekar, trió, vonósnégyes - szimfonikus zenekar hangszercsoportjainak, hangszereinek megnevezése

7. évfolyam

Felülről fúj..., Nem vagyok én senkinek...; Szép a gyöngyvirág; Ej, haj gyöngyvirág; Hej, rozsmaring; A szennai...; A csitári hegyek alatt; Elindultam szép hazámból;

Népzene - a népdalok jellemzői, népdalelemzés, a népballadák csoportosítása, műfaji sajátosságai

Zenei írás-olvasás, zeneelmélet - ritmika: nyújtott-éles ritmus, szinkópa, triola - hangközök: a szext (k6, N6) és szeptim hangköz (k7, N7) dúr és moll hangsorok, könnyű dallamok, ritmusok olvasása, írása, szolmizálása segítségével II. félév

Énekes dalanyag - Most szép lenni katonának; Huszárgyerek, huszárgyerek; F. Schubert: A pizstráng; Verdi: Nabucco – Rabszolgák kórusa; Erkel Ferenc: Hunyadi László – Meghalt a cselszövő;

Zenei írás-olvasás, zeneelmélet - ritmika: kis nyújtott és éles ritmus, szinkópa, triola, „bokázó” ritmus; - tanult dal ritmizálása kottából - a szeptim hangköz (k7, N7)

Zeneirodalom - zenetörténeti kor: romantika - romantikus műfajok és stílusjegyeik: népies műdal, verbunkos, rapszódia, programzene, szimfonikus költemény, romantikus dal, dalciklus, nemzeti opera - Erkel Ferenc, Liszt Ferenc, Schubert, Verdi,

8. évfolyam

Énekes dalanyag

Az alábbi dalok szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése emlékezetből: - Nemzetőr-dal; Erre gyere, amerre én; Erdő mellett estvéledtem; Fáj a fának; Sárgul már a fügefafa levele;; Egy gyenge kismadár; Rózsa, rózsza, bazsarózsa levele; A malomnak nincsen köve; Hej, páva; A citrusfa

Zenei írás-olvasás, zeneelmélet - ritmika, hangközök, hangsorok: a 8 év anyagának összefoglalásaként könnyű dallamok, ritmusok olvasása, írása, szolmizálása segítségével

II. félév Énekes dalanyag - Fornsete: Nyár kánon; Beethoven: Örömóda; Schumann: Zöld hímes rét; Röpülj, páva, röpülj; Gaudeamus igitur; Elmegyek, elmegyek; Régi mesékre emlékszel-e még?

Zenei írás-olvasás, zeneelmélet - ritmusfajták, hangközök, hangsorok: a 8 év anyagának összefoglalásaként könnyű dallamok, ritmusok olvasása, írása, szolmizálása segítségével

Zeneirodalom - zenetörténeti kor: későromantika, XX. század: folklorizmus, dzsessz, popzene, rock and roll, musical, rockopera - zeneszerzők: Dvořák, Debussy, Gershwin, Bartók Béla, Kodály Zoltán

FÖLDRAJZ

7. évfolyam

A Föld kisebb-nagyobb egységei (a földrészek és a világtenger, a kontinensek főbb nagy és kis tájegységei). - A Földön végbemenő felszín formáló erők (víz, szél) által létrejövő folyamatok jellemzése (pl.: a folyók, a jég, a csapadék felszínformáló munkája). - Az éghajlati övek ismerete és főbb jellemzői: trópusi égöv, mérsékelt égöv jellemzői úgy, mint évszakok, hőmérséklet, csapadékviszonyok. - Példák a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatására a lokális problémák globális következményeire. - A Földet fenyegető veszélyek ismerete. - Tájékozódás a földtörténeti időben. Fontosabb földtörténeti

korok felsorolása. II. félév - Megadott szempontok alapján földrajzi övek, földrészek, országok és tipikus tájak bemutatása - pl.: Az amerikai kontinens bemutatása, természetföldrajzi jellemzése, országai (Kanada, USA) - A térkép információforrásként való használata, logikai térképolvasás. - Topográfiai ismeretekhez földrajzi-környezeti tartalmak kapcsolása.

8. évfolyam

Földrészünk, azon belül a hazánkkal szomszédos országok természet- és társadalom-földrajzi sajátosságai. - Térbeli és történelmi összefüggések, a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepe. - A Kárpát-medencében fekvő hazánk földrajzi jellemzői, erőforrásai és az ország gazdasági lehetőségei az Európai Unió keretében. - Az Európai Unió meghatározó szerepe, jelentősége. - Az egyes országok, ország csoportok helyének felismerése a világ társadalmi-gazdasági folyamataiban. - Hazánk társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemzői összefüggésben a természeti erőforrásokkal. - A hazai gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok világméretű folyamatokkal való összefüggése. - Példák a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatására és globális következményeire.